

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

**Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського**

**Картка співбесіди № 1
з географії**

1. Розкажіть про роль України в дослідженні Антарктиди.
2. Де на Землі знаходяться берегові пустелі? Поясніть їх утворення.

Затверджено на засіданні кафедри географії

Протокол №10 від 10 березня 2021 року

Голова комісії _____ доц. Кирилюк Л.М.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

**Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського**

**Картка співбесіди № 2
з географії**

1. Поясніть, чому в приполярних широтах сонце півроку не з'являється над горизонтом, а півроку не заходить за нього (спостерігається полярний день і полярна ніч).
2. Дайте характеристику електроенергетики України.

Затверджено на засіданні кафедри географії

Протокол №10 від 10 березня 2021 року

Голова комісії _____ доц. Кирилюк Л.М.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

**Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського**

**Картка співбесіди № 3
з географії**

1. Поясніть зв'язок між геологічною будовою та рельєфом України.
2. Розкажіть про негативний вплив меліорації на природу України.

Затверджено на засіданні кафедри географії

Протокол №10 від 10 березня 2021 року

Голова комісії _____ доц. Кирилюк Л.М.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 20201 р.

**Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського**

**Картка співбесіди № 4
з географії**

1. Назвіть основні світові райони землеробства та вкажіть їх сільськогосподарську спеціалізацію.
2. Де на материках Північної півкулі і чому випадає найбільша кількість опадів?

Затверджено на засіданні кафедри географії

Протокол №10 від 10 березня 2021 року

Голова комісії _____ доц. Кирилюк Л.М.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2020 р.

**Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського**

Картка співбесіди № 5
з географії

1. Кліматичні пояси Австралії.

2. Вкажіть чинники, що визначають розміщення підприємств кольорової металургії в Україні. Назвіть центри виробництва алюмінію, магнію, цинку і титану.

Затверджено на засіданні кафедри географії

Протокол №10 від 10 березня 2021 року

Голова комісії _____ доц. Кирилюк Л.М.

**Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

_____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

ПРОГРАМА І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
співбесіди з *географії*
для вступу на СВО бакалавра

Голова комісії для проведення співбесід

Л.М. Кирилюк

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму співбесіди з географії розроблено на основі чинної програми з географії для 6-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (основна школа) та програми з географії рівня стандарту, академічного рівня для 10 класу загальноосвітніх навчальних закладів (старша школа). Обсяг знань географічної номенклатури, термінів і понять визначається в межах діючої програми чинних підручників.

Мета співбесіди з географії – оцінити ступінь підготовленості вступників до навчання на географічних спеціальностях природничо-географічному факультету, що включає:

- визначити рівень набутих знань і умінь;
- оцінити сформованість комплексного, просторового, соціально орієнтованого уявлення про Землю на основі краєзнавчого, регіонального та планетарного підходів;
- перевірити здатність застосовувати географічні знання та набуті уміння для аналізу природних, суспільних і господарських процесів, подій, явищ;
- встановити ступінь сформованості географічних компетенцій, географічної культури.

Програма включає всі розділи програмних курсів з географії відповідно стандартного та академічного рівнів. Окремі теми розділу «Загальна географія», а саме «Географічні дослідження» включає розширене питання дослідження території України.

Тема «Способи зображення Землі» доповнена картографічним знаннями і уміннями за темами 8 класу. Тема «Атмосфера і клімат» включає питання, які за змістом є логічним продовження вивчення її в географічних курсах «Географії материків і океанів» та «Фізичної географії України». Питання екологічних проблем окремих материків слід розглядати в темі «Глобальні проблеми людства» в складі переліку екологічних проблем. Особливої уваги в програмі заслуговує розділ «Загальні положення економічної та соціальної географії» в. який винесено всі програмові терміни, поняття економічної і соціальної географії. В наступних розділах «Економічна і соціальна географія України та соціальна і економічна географія світу» головна увага акцентована на просторовому характері розміщення економічних і соціальних причин і наслідків їх формування і розвитку. По завданнях, що пов'язані з програмовими вимогами до знань номенклатури по усіх розділах географії та у випадках детальнішої конкретизації з окремих питань необхідно звертатись до шкільних програм та діючих підручників.

1. ЗАГАЛЬНИЙ ГЕОГРАФІЧНИЙ ОГЛЯД ЗЕМНОЇ КУЛІ

Географія як наука, розвиток географічних досліджень. Об'єкт та предмет вивчення географії. Місце географічних дисциплін у системі наук. Джерела географічних знань. Методи географічних досліджень. Розвиток уявлень про форму, розміри та рухи Землі. Найвизначніші географічні відкриття, видатні мандрівники. Географічні дослідження світу та України в різні історичні епохи. Вітчизняні вчені географи. Сучасні географічні дослідження та їх значення.

Способи зображення Землі. Зображення земної поверхні на малюнку, плані, карті, глобусі, аерофотознімку та космічному знімку. Поняття «план місцевості», «географічна карта», «топографічна карта», «азимут». Картографічні проекції та спотворення. Елементи градусної сітки. Легенда карт. Види масштабу. Класифікація карт. Топографічні карти та їх практичне використання. Визначення напрямків географічних координат об'єктів, абсолютної та відносної висоти місцевості, глибини морів і океанів. Способи вимірювання відстаней на різних географічних і топографічних картах. Орієнтування на місцевості за місцевими ознаками. Значення карт у житті людини.

Літосфера та рельєф. Внутрішня будова Землі. Поняття «земна кора», «літосфера», «літосферна плита», «тектонічні структури», будова та типи земної кори, породи та мінерали що її складають. Геологічне літочислення, геологічний вік, геохронологічна таблиця. Внутрішні процеси в літосфері. Рухи літосферних плит Походження материків і океанів. Вулкани та землетруси, райони їх поширення. Зовнішні сили, що змінюють земну поверхню. Корисні копалини їх класифікація за походженням Основні форми земної поверхні: гори, рівнини. Рельєф дна Світового океану. Значення рельєфу в господарській діяльності людини та вплив діяльності людини на рельєф.

Атмосфера та клімат. Поняття «атмосфера», її склад та будова, значення. Сонячна радіація та її розподіл в атмосфері й на земній поверхні. Теплові пояси та їх межі (тропіки і полярні кола). Температура земної поверхні та повітря, її зміни з висотою і розподіл залежно від кута падіння сонячних променів. Атмосферний тиск його вимірювання. Основні пояси атмосферного тиску Землі. Загальна циркуляція атмосфери. Постійні вітри. Циклони й антициклони. Сезонні та місцеві вітри. Вода в атмосфері. Вологість повітря. Хмари. Атмосферні опади та їх утворення. Розподіл опадів на поверхні земної кулі. Повітряні маси й атмосферні фронти. Поняття «клімат». Кліматичні пояси та області. Кліматична карта Залежність клімату від широти місцевості, морських течій, близькості до морів, рельєфу, антропогенного впливу. Погода, добові та сезонні коливання її метеорологічних елементів. Спостереження за погодою та її прогнозування. Вплив клімату та погоди на господарську діяльність.

Гідросфера. Поняття «гідросфера» та її основні частини. Світовий океан та його частини: океани, моря, затоки, протоки. Суходіл в океані. Властивості вод Світового океану та причини її неоднорідності. Водні маси. Рух води в Світовому океані. Морські течії. Води суходолу. Річка та її частини. Елементи річкової долини. Річкові басейни. Живлення та режим річок. Озера, їх походження. Болота. Льодовики, багаторічна мерзлота. Підземні води.

Джерела. Штучні водойми. Використання Світового океану та вод суходолу в господарській діяльності людини.

Біосфера. Поняття «біосфера», її складові та межі. Ґрунти, їхні властивості та відмінності. Рослинність суходолу і океану. Тваринний світ суходолу і океану. Вплив біосфери на інші оболонки. Вплив людини на біосферу. Охорона біосфери.

Географічна оболонка Загальні закономірності природи Землі. Поняття «географічна оболонка». Загальні закономірності географічної оболонки: цілісність, кругообіг речовин та енергії, ритмічність, комплексність. Зональні та азональні природні комплекси. Зміна природних комплексів під впливом господарської діяльності людини.

2. ГЕОГРАФІЯ МАТЕРИКІВ І ОКЕАНІВ

Предмет вивчення географії материків та океанів. Значення та завдання курсу «Географія материків і океанів». Поняття «материк» і «частина світу». Основні географічні закономірності розвитку природи Землі: закономірності формування рельєфу, клімату, географічних поясів та природних зон. Формування зональних та азональних природних комплексів на материках.

Океани: Тихий океан, Атлантичний океан, Індійський океан, Північний Льодовитий океан. План характеристики природного комплексу океану. Особливості фізико-географічного положення океанів. Історичні відомості про освоєння та дослідження різних частин Світового океану. Геологічна будова та рельєф дна океанів. Характерні риси клімату. Властивості водних мас та океанічні течії. Своєрідність органічного світу океанів. Природні ресурси океанів та їх використання. Проблема забруднення океанічних вод.

Африка. План географічної характеристики материка. Особливості фізико-географічного положення. Основні елементи берегової лінії. Дослідження та освоєння. Геологічна будова. Основні форми рельєфу материка. Корисні копалини та закономірності їх розміщення на материку. Загальні особливості клімату. Кліматичні пояси і типи клімату. Води суходолу: головні річкові системи, озера, басейни підземних вод, їх гідрологічні особливості. Природні зони та закономірності їх розміщення. Особливості ґрунтового, рослинного покриву та тваринного світу. Найбільші національні парки. Населення.

Австралія. Своєрідність географічного положення материка. Історія відкриття і дослідження. Форми рельєфу та корисні копалини Австралії. Загальні особливості клімату. Кліматичні пояси та типи клімату Австралії. Води суходолу. Природні зони. Своєрідність і унікальність органічного світу материка. Населення, його склад та розміщення.

Південна Америка. Особливості фізико-географічного положення. Дослідження і освоєння материка. Геологічна будова. Основні форми рельєфу. Закономірності поширення родовищ корисних копалин. Своєрідність клімату материка. Кліматичні пояси і області. Вплив клімату на формування і розподіл вод суходолу. Найбільші річки та озера. Природні зони. Ґрунти, рослинний покрив та тваринний світ. Висотна поясність в Андах. Зміна природних комплексів людиною. Походження та формування сучасного населення, його

расовий склад та розміщення.

Антарктида. Своєрідність географічного положення материка. Відкриття Антарктиди та сучасні наукові дослідження материка. Міжнародне співробітництво у дослідженні природних умов і природних ресурсів. Українська дослідна станція «Академік Вернадський». Географічна будова та рельєф поверхні. Кліматичні умови. Рослинний і тваринний світ. Природні ресурси та їх охорона.

Північна Америка. Фізико-географічне положення материка. Історія відкриття та освоєння Північної Америки. Геологічна будова та основні форми рельєфу материка. Роль давнього зледеніння у формуванні сучасного рельєфу. Корисні копалини, закономірності їх поширення. Кліматичні пояси і типи клімату. Води суходолу. Основні річкові системи. Найбільші озера, їх походження. Особливості розміщення природних зон. Ґрунти, рослинний покрив і тваринний світ. Висотна поясність Кордильєр. Природоохоронні території. Найвідоміші національні парки. Особливості заселення Північної Америки. Населення, його расовий і етнічний склад.

Євразія. Фізико-географічне положення материка. Особливості берегової лінії Євразії. Історія відкриття і дослідження окремих територій материка. Геологічна будова. Давні материкові зледеніння. Сейсмічно активні області. Основні форми рельєфу материка. Найбільші рівнини і гори. Корисні копалини, закономірності їх походження. Особливості формування клімату, кліматичні пояси і типи клімату. Внутрішні води. Найбільші річки та озера. Багаторічна мерзлота. Сучасне зледеніння. Природні зони. Особливості їх розміщення на території материка. Ґрунти, рослинний покрив і тваринний світ природних зон. Висотна поясність у горах материка. Зміна природи людиною. Населення. Расовий та етнічний склад. Розміщення населення на материку. Земля – наш спільний дім. Взаємодія людини і природи. Природні ресурси материків і океанів, їх класифікація. Зміна взаємозв'язків між компонентами природи під впливом господарської діяльності людини. Порушення рівноваги в природних комплексах материків та океанів. Проблема забруднення навколишнього середовища. Види забруднення, основні джерела їх надходження. Природоохоронні території. Міжнародні організації з охорони природи.

3. ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ

Географічне положення, формування території України. Загальні відомості про Україну. Формування території, сучасні розміри, адміністративно-територіальний поділ. Географічне положення, кордони, розташування території України стосовно годинних поясів. Місце України на політичній та економічній карті світу. Господарська оцінка економіко-географічного положення.

Рельєф, тектонічна, геологічна будова, мінеральні ресурси. Основні риси рельєфу: низовини, височини, гори. Тектонічні структури, їх будова та рухи. Особливості геологічної будови території України. Геоморфологічна будова. Чинники виникнення несприятливих геологічних і геоморфологічних процесів та шляхи запобігання їм. Мінерально-сировинні ресурси та їх класифікація. Закономірності поширення, характеристика та господарська оцінка паливних, рудних і нерудних корисних копалин.

Кліматичні умови та ресурси. Основні кліматотвірні чинники. Загальні риси клімату. Типи повітряних мас. Розподіл температури повітря і опадів на території України. Основні кліматичні показники. Сезонні особливості клімату. Причини виникнення і наслідки дії небезпечних метеорологічних явищ на території країни, їх поширення. Кліматичні ресурси. Метеоспостереження, прогнози погоди.

Внутрішні води та водні ресурси. Загальні гідрологічні особливості території України. Поверхневі води, особливості їх формування і розподілу. Основні річкові басейни. Канали. Болота, їх типи і поширення. Озера і водосховища. Підземні води. Неприятливі гідрологічні явища і заходи запобігання їм. Водні ресурси України, шляхи їх раціонального використання і охорони.

Ґрунти, рослинний покрив, тваринний світ. Ґрунтовий покрив. Умови ґрунтоутворення, властивості, основні генетичні типи ґрунтів, закономірності їх поширення. Карта ґрунтів України. Господарське використання ґрунтів. Земельні ресурси України. Охорона земельних ресурсів. Різноманітність видового складу рослинності, закономірності поширення рослинності. Рослинні комплекси лісів, степів, луків. Рослинні ресурси, їх охорона і відтворення. Зелена книга України. Різноманітність видового складу тварин. Фауністичний склад лісів, степів, луків, боліт, водойм, Українських Карпат і Кримських гір. Тваринні ресурси, заходи з їх охорони і відтворення. Червона книга України.

Природно-територіальні комплекси. Умови розвитку й характерні риси природних комплексів. Взаємодія чинників і компонентів ПТК. Ландшафти та їх класифікація. Фізико-географічне районування України, його наукове і практичне значення.

Природні комплекси. Рівнин. Мішані та широколистяні ліси. Лісостеп. Степ. Господарська характеристика природних зон, проблеми використання природних ресурсів й охорони природи.

Гірські природні комплекси. Українські Карпати. Кримські гори. Природно-господарська характеристика гірських областей, проблеми використання ресурсів й охорони природи.

Природні комплекси Морів. Чорне та Азовське моря. Природно-господарська характеристика морів. Проблеми використання ресурсів та охорони природи.

Геоecологічна ситуація. Геоecологічна ситуація. Основні забруднювачі навколишнього середовища. Вплив геоecологічної ситуації на населення.

Використання й охорона природних умов і ресурсів. Природоохоронні заходи. Законодавчі акти про природно-заповідний фонд. Категорії природно-заповідного фонду. Природоохоронні комплекси. Національна екологічна мережа. Моніторинг навколишнього середовища.

4. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЇ

Економічна та соціальна географія як наука. Предмет економічної та соціальної географії. Економічна та соціальна географія в системі географічних наук. Зв'язок економічної та соціальної географії з іншими науками. Методи економіко-географічних досліджень.

Кількість, розміщення, статеві і вікова структури населення. Поняття «природний рух населення». Відтворення населення. Демографічні процеси і демографічна політика. Механічний рух (міграції) населення. Поняття «еміграція», «імміграція», «сальдо міграції». Внутрішні і зовнішні міграції. Міграційні процеси і міграційна політика держав. Статевовіковий склад населення, його наслідки.

Система розселення населення. Міське і сільське населення. Типи населених пунктів. Урбанізація. Субурбанізація. Міські агломерації. Типи міст за розмірами та за функціями. Типи сільських поселень, особливості їх розміщення.

Трудові ресурси та зайнятість населення. Поняття «трудові ресурси», «економічно активне населення», «зайнятість населення», «безробіття».

Взаємодія суспільства і природи. Географічне середовище як сфера взаємодії суспільства і природи. Ресурсозабезпеченість. Природокористування: раціональне і нераціональне.

Загальна характеристика господарства. Поняття про господарство і національний господарський комплекс. Міжнародний географічний поділ праці (МГПП). Поняття «НТР» та її основні риси. Галузева структура господарства. Поняття «галузь» і «міжгалузовий комплекс». Форми суспільної організації виробництва. Інфраструктура, її види. Поняття про територіальну структуру господарства. Значення зовнішніх економічних зв'язків у господарстві країни.

Економічний потенціал. Показники соціально-економічного розвитку. Валовий національний продукт, національний дохід. Показники якості життя.

Промисловість. Промисловість як сфера матеріального виробництва. Галузева структура паливної промисловості. Сировинна база. Вугільна промисловість. Нафтова промисловість. Нафтопереробна промисловість. Газова промисловість. Електроенергетика як складова ПЕК. Основні типи електростанцій. Енергосистема. Альтернативні способи одержання енергії. Чорна металургія. Сировинна база. Чинники розміщення. Кольорова металургія. Склад і сировинна база. Чинники розміщення підприємств галузі. Роль машинобудування у господарстві держави. Структура галузі. Міжгалузові та внутрішньогалузові зв'язки. Чинники розміщення: наукоємні, трудомісткі і металомісткі галузі. Хімічна промисловість, її галузева структура. Природно-сировинна база хімічної промисловості і використання відходів. Структура та значення лісової та деревообробної промисловості, особливості її розміщення. Целюлозно-паперове і лісохімічне виробництво. Галузева структура промисловості будівельних матеріалів. Чинники розвитку і розміщення. Сировинна база. Галузева структура легкої промисловості. Чинники її розміщення. Галузовий склад харчової промисловості. Чинники розміщення галузей.

Сільське господарство. Значення сільського господарства в економіці держави. Галузева структура сільського господарства. Зв'язок сільського господарства з іншими галузями. Природно-географічні фактори розвитку сільського господарства. Сільськогосподарські угіддя, їх структура. Меліорація земель. Галузева структура і виробничі особливості рослинництва. Тваринництво, його структура. Кормова база тваринництва.

Транспорт. Роль транспорту в розвитку господарства країни. Види

транспорт. Залізничний транспорт. Автомобільний транспорт. Водний транспорт. Повітряний транспорт. Трубопровідний транспорт.

Соціальна сфера. Галузі соціальної сфери. Сфера послуг. Галузі виробництва товарів народного споживання їх значення.

5. ЕКОНОМІЧНА І СОЦІАЛЬНА ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ

Кількість, розміщення, статеві і вікова структури населення. Заселення території України. Кількість, розміщення, статеві і вікова структура населення. Територіальні чинники розміщення та густоти населення. Природні й економічні умови, які впливають на основні показники розміщення населення. Природний рух населення. Демографічна ситуація. Міграція населення, її види та причини. Українська діаспора та причини її виникнення.

Національний та етнічний склад населення. Національний склад населення. Етнографічні групи. Регіональні відмінності духовної культури населення (мова, релігії, звичаї).

Система розселення населення. Система розселення. Урбанізація та регіональні відмінності в її рівнях. Типи міських поселень. Функції міст і міські агломерації. Сільське розселення та його територіальні відмінності, соціальні проблеми

Трудові ресурси, зайнятість населення. Трудові ресурси. Зайнятість населення у сфері матеріального виробництва та невиробничій сфері. Проблеми зайнятості та її географічні аспекти.

Загальна характеристика господарства, економічний потенціал. Основні риси структури господарства. Сучасні проблеми розвитку та територіальної організації господарства. Розвиток ринкової інфраструктури в Україні.

Промисловість. Загальна характеристика розвитку та розміщення промисловості. Галузева структура, спеціалізація Сучасні проблеми і перспективи розвитку та розміщення промисловості. Паливна промисловість. Структура, місце і роль у господарстві. Вугільна промисловість. Райони видобутку бурого і кам'яного вугілля. Проблеми і перспективи розвитку. Нафтова і газова промисловість. Основні райони нафто- і газовидобутку. Центри нафтопереробного виробництва. Торф'яна, горючосланцева промисловість. Електроенергетика, її структура, розвиток і розміщення основних типів електростанцій, ліній електропередач. Екологічні проблеми розвитку паливної промисловості та електроенергетики. Енергозбереження, альтернативні джерела енергії. Металургійна промисловість. Структура, місце і роль у господарстві. Чинники розвитку та розміщення. Сировинна база. Географія чорної металургії. Кольорова металургія. Основні галузі та їх розміщення. Проблеми й перспективи розвитку металургійної промисловості. Машинобудівна та металообробна промисловість. Значення, місце і роль у господарстві. Структура галузі і принципи розміщення окремих виробництв: важкого, сільськогосподарського, транспортного, електротехнічного та ін. Територіальна організація машинобудування. Проблеми і перспективи розвитку. Хімічна промисловість. Значення, місце і роль галузі. Сировинна база. Галузева структура хімічної промисловості. Географія окремих виробництв хімічної промисловості. Проблеми і перспективи розвитку. Лісова

промисловість. Структура і значення. Лісове господарство (лісозаготівля). Основні райони заготівлі лісу, проблеми відтворення і раціонального використання лісових ресурсів. Деревообробна промисловість. Целюлозно-паперове та лісохімічне виробництво. Географія виробництв лісової промисловості, проблеми і перспективи розвитку. Промисловість будівельних матеріалів. Структура і значення. Чинники розвитку і розміщення. Сировинна база. Географія цементного виробництва. Легка промисловість. Художні промисли. Структура, принципи розміщення. Географія текстильної (бавовняної, вовняної, лляної і шовкової), швейної та трикотажної, шкіряно-взуттєвої промисловості. Основні центри художніх промислів. Харчова промисловість. Галузева структура, особливості спеціалізації, принципи розміщення і географія. Проблеми і перспективи розвитку.

Сільське господарство. Роль, місце і значення сільського господарства. Земельний фонд. Меліорація земель. Рослинництво. Зернові культури. Вирощування технічних культур, картоплі й овочів. Садівництво, ягідництво і виноградарство. Тваринництво. Рибне господарство.

Соціальна сфера. Галузева структура, значення. Сфера послуг. Структура галузі. Рекреаційно-туристське господарство. Проблеми і перспективи розвитку галузі.

Транспорт і зовнішньоекономічні зв'язки України. Основні види транспорту, їх характеристика. Особливості розміщення. Географія перевезень. Залізнична мережа України. Автомобільний транспорт, найважливіші автомагістралі. Трубопровідний транспорт, транзитні шляхи транспортування нафти і газу. Водний транспорт, морські і річкові порти. Повітряний транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки України.

Характеристика економічних районів. Економіко-географічна характеристика (за типовим планом: економіко-географічне положення та його господарська оцінка: природні умови і ресурси; населення і трудові ресурси; особливості галузевої та регіональної структури господарства; промисловість та її структура; характеристика основних галузей сільського господарства; транспорт, основні його види та географія; зовнішньоекономічні зв'язки; регіональні відмінності). Географічний поділ праці й економічне районування. Донецький, Придніпровський, Північно-Східний, Столичний, Центральний, Причорноморський, Подільський, Північно-Західний, Карпатський райони (коротка економіко-географічна характеристика).

6. ЕКОНОМІЧНА І СОЦІАЛЬНА ГЕОГРАФІЯ СВІТУ

Сучасна політична карта світу. Етапи формування політичної карти світу. Типологія країн. Показники, що визначають рівень економічного розвитку країн. Форми правління й адміністративно-територіальний устрій країн. Сучасна політична карта Європи, Азії, Африки, Америки, Австралії й Океанії. Міжнародні організації.

Населення. Кількість населення світу та його динаміка. Етнічний (національний) склад населення. Найчисленніші народи і мовні сім'ї. Релігії народів світу. Нерівномірність розміщення населення на Землі. Міське населення. Агломерації, мегалополіси. Процеси урбанізації Сільське населення світу Міграційні процеси. Трудові ресурси та зайнятість населення в різних

сферах господарства країн та регіонів світу.

Географія світових природних ресурсів. Природні ресурси світу: мінеральні, водні, земельні, лісові, рекреаційні, Світового океану. Ресурсозабезпеченість і ресурсозбереження.

Світове господарство. Географія промисловості світу. Світова паливно-енергетична система. Географія вугільної, нафтової і газової промисловості. Електроенергетика світу. Чорна і кольорова металургія світу, основні райони розміщення металургійного виробництва. Машинобудування світу: географія основних галузей. Основні райони розміщення: хімічної, лісової і деревообробної, легкої, харчової промисловості. Географія сільського господарства. Особливості розвитку і розміщення галузей рослинництва і тваринництва. Географія транспорту. Розвиток та розміщення найважливіших видів транспорту: залізничного, автомобільного, водного, повітряного. Міжнародні економічні зв'язки. Основні форми економічного співробітництва. Міжнародний туризм та його різновиди.

Глобальні проблеми людства. Виникнення і суть глобальних проблем людства. Найважливіші проблеми сучасності: демографічна, екологічна, енергетична, продовольча, бідності, війни і миру, освоєння ресурсів Світового океану та шляхи їх розв'язання.

Економіко-географічна характеристика регіонів та країн світу. Економіко-географічна характеристика регіонів та окремих держав (за типовим планом: економіко-географічне положення та його господарська оцінка; природні умови і ресурси; населення і трудові ресурси; особливості галузевої та регіональної структури господарства; промисловість та її структура; характеристика основних галузей сільського господарства; транспорт, основні його види та географія; зовнішньоекономічні зв'язки; регіональні відмінності) Загальна характеристика країн Європи. Німеччина. Велика Британія. Франція. Італія. Польща. Білорусь. Росія. Загальна характеристика країн Азії. Японія. Китай. Індія. Країни Америки. США, Канада. Загальна характеристика країн Латинської Америки. Загальна характеристика країн Африки. Загальна характеристика Австралії та країн Океанії.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Кожна картка складається з двох питань. Під час відповіді на питання картки вступник може отримати оцінку «рекомендовано», якщо він:

- розрізняє окремі географічні явища чи об'єкти (гори і рівнини, суша і океан, село і місто, галузь і т.д.) та з допомогою членів комісії знаходить їх на карті;
- відтворює частину навчального матеріалу без розкриття причинно-наслідкових зв'язків, описує географічні об'єкти чи явища за типовим планом;
- усвідомлює сучасну географічну картину світу, здійснює оцінку певних процесів та явищ, передбачених навчальною програмою;
- пояснює прикладне значення географічних знань, дає розгорнуту відповідь, відбирає необхідні знання;
- вільно застосовує більшість географічних понять та може їх класифікувати; добре володіє картографічним матеріалом;
- володіє ґрунтовними географічними знаннями у межах вимог навчальної програми, висловлює та аргументує власне ставлення до різних поглядів на об'єкт вивчення;
- самостійно аналізує природні та суспільні явища, робить відповідні висновки і узагальнення; здатний розв'язувати проблемні завдання;
- вільно володіє картографічною інформацією та творчо її використовує;
- демонструє аналітичні здібності та загальну ерудицію;
- добре формулює власні думки, вміє дискутувати.

ЛІТЕРАТУРА

Під час підготовки до співбесіди з географії рекомендується використовувати підручники, що мають гриф Міністерства освіти і науки України:

1. Скуратович О.Я., Круглик Л.І., Коваленко Р.Р. Загальна географія: Підруч. для 6 кл. – К.: Зодіак–ЕКО, 2015. – 319 с.
2. Пестушко В.Ю., Сасихов В.О., Уварова Г.Є. Географія материків і океанів: Підруч. Для 7 кл. серед. шк. – К: Абрис. 2019 – 376 с.
3. Кобернік С.Г., Скуратович О.Я. Географія материків і океанів: Для 7 кл. загальноосвіт. навч. закладів. – К.: Навчальна книга, 2017. – 319 с.
4. Корнєєв В.П., Герасимчук В.М., Пічугін Б.В. Географія материків і океанів: Підруч. для 7 кл. – К.: Освіта, 2003. – 256 с.
5. Масляк П.О., Шищенко П.Г. Географія України: підруч. для 8–9 кл. серед. шк. К.: Зодіак–ЕКО, 2004 – 432 с.
6. Чернов Б. В. Фізична географія України, підр. для 8 кл. – К.: Освіта, 2018. – 254 с.
7. Дітчук І.Л., Заставецька О.В. Ткач Д.В. Географія України: навч. посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2016. – 168 с.
8. Заставний Ф.Д. Економічна і соціальна географія України: Підруч. для 9 кл. – К.: Форум, 2005. – 239с.
9. Топузов О.М., Тименко Л.В. Економічна і соціальна географія світу: Підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закладів. – К: Зодіак–ЕКО, 2018. – 208 с.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

_____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ
з географії
для вступу на СВО бакалавра

Дата проведення вступного випробування _____ 2021 р.

Інструкція

1. Тест складається із **70** тестових завдань п'яти тестових форм, за виконання яких Ви можете одержати **100** балів.
2. Відповідайте тільки після того, як Ви уважно прочитали та зрозуміли завдання і правила його виконання.
3. Чітко дотримуйтесь конкретного завдання і не підмінюйте його схожими за змістом завданнями.
4. Використовуйте як чернетку спеціально відведений аркуш.
5. Ваш результат залежить від загальної кількості правильних відповідей.
6. Подвійні, неправильно записані, закреслені, підчищені та виправлені відповіді не зараховуються.
7. Перевірте якість друку та кількість отриманих сторінок (**9**).

Вінниця - 2021

I. Завдання з вибором однієї правильної відповіді. До кожного із завдань пропонується чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо абітурієнт вибрав та позначив правильну відповідь у бланку відповідей. За кожен правильну відповідь можна отримати 1 бал. Максимальна оцінка за виконання цієї тестової форми – 15 балів.

1. Укажіть ім'я мандрівника, який відкрив морський шлях до Індії через Атлантичний та Індійський океани.

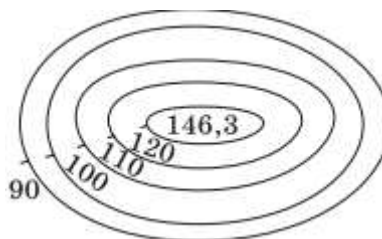
A Дж. Кук; **Б** Х. Колумб; **В** Васко да Гама; **Г** Ф. Магеллан

А	Б	В	Г

2. Як називають територію Землі, яка розташована в напрямку на південь від Південного полярного кола? **A** тропічний (жаркий) пояс; **Б** південний полярний (холодний) пояс; **В** південний помірний пояс; **Г** північний полярний (холодний) пояс

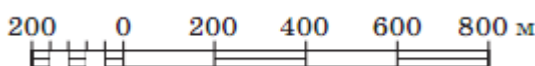
А	Б	В	Г

3. Укажіть відносну висоту пагорба, зображеного на рисунку.
A 52,3 м; **Б** 46,3 м; **В** 56,3 м; **Г** 42,5 м

А	Б	В	Г

4. Укажіть числовий масштаб, який відповідає наведеному лінійному масштабу.
A 1 : 20; **Б** 1 : 2000; **В** 1 : 200 000; **Г** 1 : 20 000

А	Б	В	Г

5. Укажіть назви материків, які утворилися в результаті розколу Лавразії.
A Євразія, Північна Америка й Африка; **Б** Південна Америка, Африка й Австралія; **В** Євразія й Північна Америка; **Г** Південна Америка, Африка, Австралія й Антарктида.

А	Б	В	Г

6. Укажіть назву найбільшої рівнини світу.
A Індогоангська; **Б** Амазонська; **В** Східноєвропейська; **Г** Західносибірська

А	Б	В	Г

7. Укажіть назву вітру, який улітку дме з моря на суходіл, а взимку — із суходолу на море.
A західний; **Б** пасат; **В** мусон; **Г** бриз

А	Б	В	Г

8. Укажіть основне місце перебування бентосу.
A дно водойм; **Б** поверхня водойм; **В** верхня частина літосфери; **Г** водна товща

А	Б	В	Г

9. Нащадками шлюбів між представниками яких людських рас є самбо?
A європейців і монголоїдів (американських індіанців); **Б** європейців і негроїдів; **В** негроїдів і монголоїдів (американських індіанців); **Г** австралоїдів і монголоїдів (американських індіанців)

А	Б	В	Г

10. Яка з перелічених річок належить до гірничо-рівнинних?
A Південний Буг; **Б** Дніпро; **В** Дністер; **Г** Черемош

А	Б	В	Г

11. Укажіть, які форми рельєфу розташовані в Лісостеповій зоні України.
A Волинська височина, Поліська низовина; **Б** Причорноморська низовина, Приазовська височина; **В** Придніпровська височина, Полтавська рівнина; **Г** Закарпатська низовина, Волинська височина

А	Б	В	Г

12. Укажіть назву міста за наведеним описом.

А	Б	В	Г

Місто розташоване у степовій зоні. Засноване в XVI ст. як фортеця Кальміус. Його населення становить понад 492 тис. осіб. Найбільше місто-порт на берегах Азовського моря. Від 1948 до 1989 р. місто мало іншу назву. Тут працюють два металургійні комбінати.

А Бердянськ; Б Маріуполь; В Мелітополь; Г Приморськ

--	--	--	--

13. Укажіть галузь господарства, що належить до виробничої сфери.

А побутове обслуговування; Б фінансова сфера; В торгівля; Г охорона здоров'я

А	Б	В	Г

14. Укажіть правильне визначення терміна «кооперування».

А встановлення виробничих зв'язків між підприємствами, кожне з яких спеціалізується на виготовленні окремих частин одного виробу; Б зосередження основної діяльності підприємства на виробництві органічного кола товарів і послуг; В об'єднання технологічно пов'язаних між собою підприємств, продукція одного з яких є сировиною для іншого; Г група подібних за технологією виробництва й призначенням їх продукції підприємств, не пов'язаних територіальним чинником

А	Б	В	Г

15. Укажіть варіант, у якому перелічені найбільш розвинені держави Африки.

А Марокко, Мавританія, Малі; Б Нігерія, Нігер, Чад; В Алжир, Лівія, Єгипет; Г Ефіопія, Судан, Сомалі

А	Б	В	Г

II. Завдання на встановлення відповідності. До кожного завдання двома переліками подано інформацію, яку позначено цифрами (перший перелік) і буквами (другий перелік). Виконуючи завдання, необхідно встановити відповідність інформації, позначеної цифрами і буквами (утворити логічні пари). За кожну правильну відповідь можна отримати 2 бали. Максимальна оцінка за виконання цієї тестової форми – 30 балів.

1. Установіть відповідність між характеристиками рухів Землі й періодами.

1 Земля робить повний оберт навколо Сонця; 2 Земля робить повний оберт навколо своєї осі; 3 Земля повертається навколо своєї осі на 15°; 4 Земля повертається навколо своєї осі на 1°. А 1 год; Б 365 діб 6 год; В 4 хв; Г 6 хв; Д 24 год

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

2. Установіть відповідність між назвами літосферних плит і рівнинами, які розташовані в їх межах.

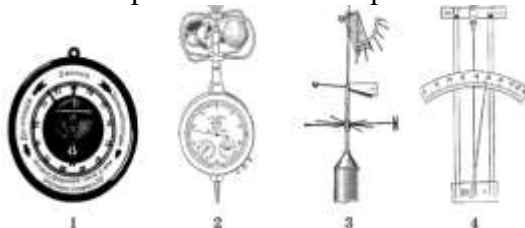
1 Африканська; 2 Індонезійська; 3 Євразійська; 4 Південноамериканська.

А Великі рівнини; Б плоскогір'я Декан; В Амазонська низовина;

Г Східноафриканське плоскогір'я; Д Західносибірська рівнина

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

3. Установіть відповідність між зображеннями метеорологічних

приладів та їх назвами.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

А опадомір; Б гігрометр; В барометр; Г анемометр; Д флюгер

4. Установіть відповідність між назвами корисних копалин і країнами, що мають їх великі запаси.

1 вугілля; **2** нафта; **3** горючі сланці; **4** залізна руда.

А Саудівська Аравія; **Б** Китай; **В** Естонія; **Г** Україна; **Д** Болгарія

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

5. Установіть відповідність між назвами типів озерних улоговин і причинами їхнього утворення.

1 вулканічні; **2** лиманні; **3** загатні; **4** карстові.

А зсув, що перегородив річкову долину; **Б** розчинення гірських порід водою; **В** діяльність давнього зледеніння; **Г** відокремлення прибережної ділянки моря; **Д** заповнення водою кратера вулкана

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

6. Установіть відповідність між назвами природних зон помірного поясу та їх характеристиками.

1 хвойні ліси (тайга); **2** мішані ліси; **3** степ; **4** напівпустелі.

А дуже розріджений рослинний покрив, що складається з багаторічних ксерофітних трав, дернинних злаків, кураїв і полину; **Б** тут поєднуються степові види тварин, наприклад ховрашок, бабак, хом'як, із типово лісовими, наприклад лисиця, білка, козуля; **В** переважають підзолисті й слабопідзолисті мерзлото-тайгові ґрунти. Серед тварин поширені бурий ведмідь, куниця, соболь, північний олень; **Г** серед дерев переважають сосна, ялина звичайна з домішкою дуба, липи, клена; **Д** у природних умовах були покриті трав'янистою рослинністю з ковили, типчака, тонконога та інших рослин

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

7. Установіть відповідність між підприємствами й галузями промисловості, до яких вони належать.

1 алюмінієвий комбінат; **2** трикотажна фабрика; **3** трубопрокатний завод; **4** теплиця.

А легка промисловість; **Б** сільське господарство; **В** чорна металургія;

Г машинобудування; **Д** кольорова металургія

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

8. Установіть відповідність між формами організації виробництва та їх впливом на господарство держави.

1 концентрація; **2** спеціалізація; **3** кооперування; **4** комбінування.

А сприяє комплексному розвитку господарства держави на основі встановлення постійних господарських зв'язків; **Б** сприяє технологічному переустаткуванню підприємств й активному використанню нових технологій; **В** сприяє здешевленню виробництва продукції, зменшенню загальних витрат виробництва; **Г** сприяє комплексному використанню енергетичних, транспортних складських засобів; **Д** сприяє зростанню доходів господарства держави

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

9. Установіть відповідність між видами сільськогосподарських робіт та їх характеристиками.

1 меліорація хімічна; **2** меліорація водна; **3** меліорація лісова; **4** селекція.

А осушення перезволожених ґрунтів Полісся; **Б** зміцнення схилів насадженням чагарників і швидкорослих дерев, створення лісосмуги в степових районах; **В** виведення високоврожайних сортів рослин;

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Г вапнування кислих торф'яних ґрунтів, гіпсування солонцюватих ґрунтів; Д використання нових технологій у переробці зерна

10. Установіть відповідність між видами транспорту й перевезеннями товарів із максимальною економічною вигодою.
1 автомобільний; 2 морський; 3 залізничний; 4 річковий.

А глинозем (сировина для алюмінієвої промисловості) із Південної Африки до Миколаєва; Б природний газ з Оренбурга до Києва;

В пшеницю з Ізмаїла (Одеська область) до Угорщини; Г кам'яне вугілля з Антрацита (Луганська область) до Дніпродзержинська;

Д свіжу журавлину із Ковеля (Волинська область) до Києва

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

11. Установіть відповідність між типами міст за кількістю жителів і їх назвами (станом на 2001 р.).

1 малі (до 50 тис. осіб); 2 середні (50-100 тис. осіб); 3 великі (100-500 тис. осіб); 4 дуже великі (500 тис.-1 млн осіб).

А Умань; Б Керч; В Глухів; Г Рогань; Д Запоріжжя

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

12. Установіть відповідність між покладами корисних копалин України та тектонічними структурами.

1 кам'яне вугілля; 2 буре вугілля; 3 нафта; 4 залізна руда.

А фундамент Українського щита; Б Скіфська плита; В осадовий чохол Українського щита; Г Дніпровсько-Донецька западина;

Д Донецька складчаста споруда

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

13. Установіть відповідність між електростанціями та областями України, у яких вони розташовані.

1 Зуївська ТЕС; 2 Кременчуцька ГЕС; 3 Південноукраїнська АЕС; 4 Ладижинська ТЕС.

А Львівська; Б Вінницька; В Донецька; Г Полтавська; Д Миколаївська

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

14. Установіть відповідність між народами та країнами їх проживання.

1 бірманці; 2 перси; 3 тибетці; 4 буряти.

А Росія; Б Китай; В Індія; Г Іран; Д М'янма

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

15. Установіть відповідність між країнами й рівнем їхнього економічного розвитку.

1 Болгарія, Польща; 2 Канада, Італія; 3 Австралія, Нова Зеландія;

4 Швеція, Норвегія.

А економічно розвинені малі країни Європи; Б країни соціалістичної індустріалізації; В країни Великої сімки; Г постсоціалістичні країни;

Д країни переселенського капіталізму

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

III. Завдання на встановлення правильної послідовності. У завданні пропонується розташувати факти, події, об'єкти позначені буквами, у певній послідовності, де перші факт, подія, об'єкт мають відповідати цифрі 1, другі – 2, треті – 3, четверті – 4.

За кожен правильну відповідь можна отримати 2 бали. Максимальна оцінка за виконання цієї тестової форми – 30 балів.

1. Розташуйте імена видатних мореплавців епохи Великих географічних відкриттів у хронологічному порядку здійснених ними плавань.
А Васко да Гама; **Б** Ф. Магеллан; **В** Ф. Дрейк; **Г** Х. Колумб

	А	Б	В	Г
1				
2				
3				
4				

2. Установіть послідовність планет у порядку віддаленості їх орбіт від Сонця.
А Марс; **Б** Нептун; **В** Сатурн; **Г** Уран

	А	Б	В	Г
1				
2				
3				
4				

3. Розташуйте масштаби в порядку зменшення деталізації зображення.
А 1 : 150; **Б** в 1 см 300 м; **В** 1 : 600 000; **Г** в 1 см 3000 м

	А	Б	В	Г
1				
2				
3				
4				

4. Розташуйте назви гір у порядку зменшення висот їх найвищих вершин.
А Тянь-Шань; **Б** Кримські гори; **В** Карпати; **Г** Кавказ

	А	Б	В	Г
1				
2				
3				
4				

5. . Розташуйте назви річок у порядку зменшення їх довжини.
А Рейн; **Б** Амазонка; **В** Хуанхе; **Г** Єнісей

	А	Б	В	Г
1				
2				
3				
4				

6. Установіть послідовність розташування ґрунтів (у напрямку з півночі).
А чорноземи; **Б** тундрові глієві; **В** червоно-жовті фералітні
Г дерново-підзолисті

	А	Б	В	Г
1				
2				
3				
4				

7. Розташуйте назви рослини залежно від їхнього поширення (у напрямку з півночі).
А чорний полин, лобода, кактуси; **Б** карликова береза, карликова вільха, мохи та лишайники; **В** дуб (білий, червоний, чорний), липа, бук, платан, каштан, листопадна магнолія; **Г** сосна, модрина, чорна й біла ялина, бальзамічна туя

	А	Б	В	Г
1				
2				
3				
4				

8. . Розташуйте назви морів Атлантичного океану в порядку зменшення показника солоності.
А Середземне; **Б** Азовське; **В** Чорне; **Г** Мармурове

	А	Б	В	Г
1				
2				
3				
4				

9. Установіть послідовність утворення тектонічних структур.
А Донецька складчаста споруда; **Б** Український щит; **В** Волино-Подільська плита; **Г** Карпатська складчаста система

	А	Б	В	Г
1				
2				
3				
4				

- 10 Установіть послідовність чергування ґрунтів на території України з півночі на південь.

А чорноземи; **Б** дерново-підзолисті; **В** каштанові; **Г** темно-сірі опідзолені

	А	Б	В	Г
1				
2				
3				
4				

11. . Установіть послідовність портів України на річці Дунай, починаючи від гирла.

А Кілія; **Б** Рені; **В** Вилкове; **Г** Ізмаїл

	А	Б	В	Г
1				
2				
3				
4				

12. Розташуйте стадії розвитку господарства країн у порядку зростання частки трудових ресурсів, зайнятих у сфері послуг.

А постіндустріальна стадія; **Б** аграрна стадія; **В** індустріальна стадія; **Г** індустріально-аграрна стадія

	А	Б	В	Г
1				
2				
3				
4				

13. Установіть хронологічну послідовність подій новітнього періоду формування політичної карти світу.

А розпад колоніальної системи в Африці; **Б** створення соціалістичного табору в Європі; **В** об'єднання Німеччини; **Г** розпад Османської імперії

	А	Б	В	Г
1				
2				
3				
4				

14. Установіть послідовність пар держав за рівнем урбанізації, починаючи з показника 100 %.

А Індія, Китай; **Б** Польща, Білорусь; **В** Сінгапур, Монако; **Г** Велика Британія, Німеччина

	А	Б	В	Г
1				
2				
3				
4				

15. Установіть послідовність розташування штатів США у напрямку із заходу на схід.

А Нью-Йорк; **Б** Міссурі; **В** Вашингтон; **Г** Колорадо

	А	Б	В	Г
1				
2				
3				
4				

IV. Завдання множинного вибору з короткою відповіддю. До кожного із завдань пропонується шість варіантів відповіді, серед яких три правильні. Завдання вважається виконаним, якщо учасник вибрав та записав правильні три цифри (від 1 до 6) у бланку відповідей. За кожну правильну відповідь можна отримати 1 бал. Максимальна оцінка за виконання цієї тестової форми – 15 балів.

1. Укажіть три досягнення Х. Колумба.

1 відкрив Антарктиду; **2** використав під час мандрівки дію пасатів; **3** відкрив шлях до Америки; **4** довів, що Земля має форму кулі; **5** здійснив чотири подорожі через Атлантичний океан; **6** першим перетнув Тихий океан

--	--	--

2. Укажіть три правильні характеристики Сонячної системи.

1 до складу Сонячної системи входить Сонце, великі планети разом зі своїми супутниками, безліч малих планет – астероїдів, комети й метеорні тіла;

--	--	--

2 орбіти більшості астероїдів розташовані між Юпітером і Сатурном, утворюючи своєрідний «пояс»; 3 планети – це значні за розмірами небесні тіла кулеподібної форми, що випромінюють світло; 4 усі великі планети обертаються навколо своєї осі та рухаються по орбіті навколо Сонця; 5 комети рухаються навколо Сонця по дуже витягнутих орбітах; 6 метеори – це великі небесні тіла

3. Які три риси схожості існують між планом місцевості й картою?
1 однакове охоплення території; 2 використання ізоліній для відображення рельєфу; 3 мають спотворення; 4 використовують градусну сітку; 5 відображують земну поверхню; 6 виконані в масштабі □ □ □
4. Укажіть назви трьох річок, на яких мусонні дощі викликають повені.
1 Волга; 2 Хуанхе; 3 Лена; 4 Дунай; 5 Янцзи; 6 Ганг □ □ □
5. Укажіть назви трьох озер, що належать до системи Великих Американських озер.
1 Гурон; 2 Вінніпег; 3 Верхнє; 4 Ері; 5 Велике Ведмеже; 6 Велике Невільничє □ □ □
6. Укажіть назви трьох тварин, які характерні для природи Південної Америки.
1 жираф; 2 альпака; 3 верблюд; 4 північний олень; 5 ягуар; 6 анаконда □ □ □
7. Укажіть назви трьох річок Австралії.
1 Купер-крік; 2 Вольта; 3 Магдалена; 4 Муррей; 5 Дарлінг; 6 Укаялі □ □ □
8. Укажіть назви трьох течій Індійського океану.
1 Каліфорнійська; 2 Аляскінська; 3 Західно-Австралійська; 4 Мозамбіцька;
5 Сомалійська; 6 Куросіо □ □ □
9. Укажіть три карстові форми рельєфу.
1 бархани; 2 ками; 3 лійки; 4 печери; 5 зандри; 6 колодязі □ □ □
10. Укажіть три річки, які є правими притоками Дніпра.
1 Ірша; 2 Десна; 3 Ворскла; 4 Рось; 5 Псел; 6 Тетерів □ □ □
11. Укажіть три чинники ґрунтоутворення.
1 робота текучих вод; 2 робота вітру; 3 процес вивітрювання материнських гірських порід; 4 особливості клімату певної місцевості; 5 робота рослин і тварин; 6 робота давніх льодовиків □ □ □
12. Укажіть три антропогенні ландшафти.
1 оз. Сасик; 2 Каховське водосховище; 3 Північнокримський канал; 4 Приазовська височина; 5 шахти Донецької області; 6 Чернігівське Полісся □ □ □
13. Укажіть три міста-курорти мінеральних вод.
1 Миргород; 2 Лазурне; 3 Хмільник; 4 Скадовск; 5 Євпаторія; 6 Трускавець □ □ □
14. Укажіть три однотипні електростанції України.
1 Каховська; 2 Дністровська; 3 Хмельницька; 4 Трипільська; 5 Тербле-Ріцька; 6 Ладижинська □ □ □
15. Які три країни є членами ОПЕК?
1 Венесуела; 2 Мексика; 3 Лівія; 4 Індонезія; 5 Росія; 6 Норвегія □ □ □

V. Завдання відкритої форми з короткою відповіддю. Числову відповідь необхідно вписати до бланку відповідей. Завдання вважається виконаним, якщо у бланку записана правильна відповідь. Розв'язання завдань у чернетці не перевіряються і до уваги не беруться.

За кожен правильну відповідь можна отримати 1 бал. Максимальна оцінка за виконання цієї тестової форми – 10 балів.

1. Визначте числовий масштаб карти, якщо відомо, що дійсна відстань на місцевості в 1000 км на карті становить 5 см.

2. За даними таблиці визначте, наскільки г. Джомолунгма вища за г. Косцюшко та якою (приблизно) може бути різниця в температурі на їхніх вершинах (під час обчислень використовуйте дані про зміни температури з висотою у тропосфері, результат округліть до цілого числа).

Частина світу	Найвища точка	Місце розташування	Висота, м
Євразія	Джомолунгма	Гімалаї	8848
Австралія	Косцюшко	Австралійські Альпи	2228

3. За даними таблиці визначте середню річну температуру повітря у місті Нью-Йорк (результат округліть до десятих долей числа).

Місяці	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Температура, °C	0	1	6	11	17	22	25	24	20	14	8	3

4. За даними таблиці визначте річну суму опадів, які випадають у Ріо-де-Жанейро.

Місяці	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Опади, мм	114	105	103	137	86	81	56	50	87	88	96	16

5. Визначте атмосферний тиск на вершині г. Говерла за умови, що на висоті 183 м він у цей час становить 720 мм рт. ст.

6. Визначте, яку площу (у тис. км²) займають гори в Україні, якщо відомо, що Карпати становлять 4 % від території України, а Кримські гори – 1 %.

7. Визначте коефіцієнт зволоження Мішаних лісів, якщо відомо, що річна кількість опадів у цій природній зоні становить 700 мм на рік, а випаровуваність – не більш ніж 450 мм.

8. Похил річки Дніпро складає 11 см/км, довжина – 2285 км. Визначте, на якій висоті над рівнем моря Дніпро бере свій початок.

9. Визначте, на скільки років вистачить кам'яного вугілля в Україні, якщо відомо, що загальні запаси становлять 57 млрд. т, а щорічний видобуток – 87 млн. т.

10. Визначте густоту населення області (осіб/км²), площа якої становить 0 31,9 тис. км², а загальна кількість населення – 3356 тис. осіб.

**Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

_____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

ПРОГРАМА І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
вступного випробування з *географії*
для вступу на *СВО бакалавра*

Голова предметної екзаменаційної комісії

Кирилюк Л.М.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму вступного випробування з географії розроблено на основі чинної програми з географії для 6-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (основна школа) та програми з географії рівня стандарту, академічного рівня для 10 класу загальноосвітніх навчальних закладів (старша школа). Обсяг знань географічної номенклатури, термінів і понять визначається в межах діючої програми чинних підручників.

Мета вступного випробування з географії – оцінити ступінь підготовленості вступників до навчання на географічних спеціальностях природничо-географічному факультету, що включає:

- визначити рівень набутих знань і умінь;
- оцінити сформованість комплексного, просторового, соціально орієнтованого уявлення про Землю на основі краєзнавчого, регіонального та планетарного підходів;
- перевірити здатність застосовувати географічні знання та набуті уміння для аналізу природних, суспільних і господарських процесів, подій, явищ;
- встановити ступінь сформованості географічних компетенцій, географічної культури.

Програма включає всі розділи програмних курсів з географії відповідно стандартного та академічного рівнів. Окремі теми розділу «Загальна географія», а саме «Географічні дослідження» включає розширене питання дослідження території України.

Тема «Способи зображення Землі» доповнена картографічним знаннями і уміннями за темами 8 класу. Тема «Атмосфера і клімат» включає питання, які за змістом є логічним продовження вивчення її в географічних курсах «Географії материків і океанів» та «Фізичної географії України». Питання екологічних проблем окремих материків слід розглядати в темі «Глобальні проблеми людства» в складі переліку екологічних проблем. Особливої уваги в програмі заслуговує розділ «Загальні положення економічної та соціальної географії» в. який винесено всі програмові терміни, поняття економічної і соціальної географії. В наступних розділах «Економічна і соціальна географія України та соціальна і економічна географія світу» головна увага акцентована на просторовому характері розміщення економічних і соціальних причин і наслідків їх формування і розвитку. По завданнях, що пов'язані з програмовими вимогами до знань номенклатури по усіх розділах географії та у випадках детальнішої конкретизації з окремих питань необхідно звертатись до шкільних програм та діючих підручників.

1. ЗАГАЛЬНИЙ ГЕОГРАФІЧНИЙ ОГЛЯД ЗЕМНОЇ КУЛІ

Географія як наука, розвиток географічних досліджень. Об'єкт та предмет вивчення географії. Місце географічних дисциплін у системі наук. Джерела географічних знань. Методи географічних досліджень. Розвиток уявлень про форму, розміри та рухи Землі. Найвизначніші географічні відкриття, видатні мандрівники. Географічні дослідження світу та України в різні історичні епохи. Вітчизняні вчені географи. Сучасні географічні дослідження та їх значення.

Способи зображення Землі. Зображення земної поверхні на малюнку, плані, карті, глобусі, аерофотознімку та космічному знімку. Поняття «план місцевості», «географічна карта», «топографічна карта», «азимут». Картографічні проекції та спотворення. Елементи градусної сітки. Легенда карт. Види масштабу. Класифікація карт. Топографічні карти та їх практичне використання. Визначення напрямків географічних координат об'єктів, абсолютної та відносної висоти місцевості, глибини морів і океанів. Способи вимірювання відстаней на різних географічних і топографічних картах. Орієнтування на місцевості за місцевими ознаками. Значення карт у житті людини.

Літосфера та рельєф. Внутрішня будова Землі. Поняття «земна кора», «літосфера», «літосферна плита», «тектонічні структури», будова та типи земної кори, породи та мінерали що її складають. Геологічне літочислення, геологічний вік, геохронологічна таблиця. Внутрішні процеси в літосфері. Рухи літосферних плит Походження материків і океанів. Вулкани та землетруси, райони їх поширення. Зовнішні сили, що змінюють земну поверхню. Корисні копалини їх класифікація за походженням Основні форми земної поверхні: гори, рівнини. Рельєф дна Світового океану. Значення рельєфу в господарській діяльності людини та вплив діяльності людини на рельєф.

Атмосфера та клімат. Поняття «атмосфера», її склад та будова, значення. Сонячна радіація та її розподіл в атмосфері й на земній поверхні. Теплові пояси та їх межі (тропіки і полярні кола). Температура земної поверхні та повітря, її зміни з висотою і розподіл залежно від кута падіння сонячних променів. Атмосферний тиск його вимірювання. Основні пояси атмосферного тиску Землі. Загальна циркуляція атмосфери. Постійні вітри. Циклони й антициклони. Сезонні та місцеві вітри. Вода в атмосфері. Вологість повітря. Хмари. Атмосферні опади та їх утворення. Розподіл опадів на поверхні земної кулі. Повітряні маси й атмосферні фронти. Поняття «клімат». Кліматичні пояси та області. Кліматична карта Залежність клімату від широти місцевості, морських течій, близькості до морів, рельєфу, антропогенного впливу. Погода, добові та сезонні коливання її метеорологічних елементів. Спостереження за погодою та її прогнозування. Вплив клімату та погоди на господарську діяльність.

Гідросфера. Поняття «гідросфера» та її основні частини. Світовий океан та його частини: океани, моря, затоки, протоки. Суходіл в океані. Властивості вод Світового океану та причини її неоднорідності. Водні маси. Рух води в Світовому океані. Морські течії. Води суходолу. Річка та її частини. Елементи річкової долини. Річкові басейни. Живлення та режим річок. Озера, їх

походження. Болота. Льодовики, багаторічна мерзлота. Підземні води. Джерела. Штучні водойми. Використання Світового океану та вод суходолу в господарській діяльності людини.

Біосфера. Поняття «біосфера», її складові та межі. Ґрунти, їхні властивості та відмінності. Рослинність суходолу і океану. Тваринний світ суходолу і океану. Вплив біосфери на інші оболонки. Вплив людини на біосферу. Охорона біосфери.

Географічна оболонка Загальні закономірності природи Землі. Поняття «географічна оболонка». Загальні закономірності географічної оболонки: цілісність, кругообіг речовин та енергії, ритмічність, комплексність. Зональні та азональні природні комплекси. Зміна природних комплексів під впливом господарської діяльності людини.

2. ГЕОГРАФІЯ МАТЕРИКІВ І ОКЕАНІВ

Предмет вивчення географії материків та океанів. Значення та завдання курсу «Географія материків і океанів». Поняття «материк» і «частина світу». Основні географічні закономірності розвитку природи Землі: закономірності формування рельєфу, клімату, географічних поясів та природних зон. Формування зональних та азональних природних комплексів на материках.

Океани: Тихий океан, Атлантичний океан, Індійський океан, Північний Льодовитий океан. План характеристики природного комплексу океану. Особливості фізико-географічного положення океанів. Історичні відомості про освоєння та дослідження різних частин Світового океану. Геологічна будова та рельєф дна океанів. Характерні риси клімату. Властивості водних мас та океанічні течії. Своєрідність органічного світу океанів. Природні ресурси океанів та їх використання. Проблема забруднення океанічних вод.

Африка. План географічної характеристики материка. Особливості фізико-географічного положення. Основні елементи берегової лінії. Дослідження та освоєння. Геологічна будова. Основні форми рельєфу материка. Корисні копалини та закономірності їх розміщення на материку. Загальні особливості клімату. Кліматичні пояси і типи клімату. Води суходолу: головні річкові системи, озера, басейни підземних вод, їх гідрологічні особливості. Природні зони та закономірності їх розміщення. Особливості ґрунтового, рослинного покриву та тваринного світу. Найбільші національні парки. Населення.

Австралія. Своєрідність географічного положення материка. Історія відкриття і дослідження. Форми рельєфу та корисні копалини Австралії. Загальні особливості клімату. Кліматичні пояси та типи клімату Австралії. Води суходолу. Природні зони. Своєрідність і унікальність органічного світу материка. Населення, його склад та розміщення.

Південна Америка. Особливості фізико-географічного положення. Дослідження і освоєння материка. Геологічна будова. Основні форми рельєфу. Закономірності поширення родовищ корисних копалин. Своєрідність клімату материка. Кліматичні пояси і області. Вплив клімату на формування і розподіл вод суходолу. Найбільші річки та озера. Природні зони. Ґрунти, рослинний покрив та тваринний світ. Висотна поясність в Андах. Зміна природних

комплексів людиною. Походження та формування сучасного населення, його расовий склад та розміщення.

Антарктида. Своєрідність географічного положення материка. Відкриття Антарктиди та сучасні наукові дослідження материка. Міжнародне співробітництво у дослідженні природних умов і природних ресурсів. Українська дослідна станція «Академік Вернадський». Географічна будова та рельєф поверхні. Кліматичні умови. Рослинний і тваринний світ. Природні ресурси та їх охорона.

Північна Америка. Фізико-географічне положення материка. Історія відкриття та освоєння Північної Америки. Геологічна будова та основні форми рельєфу материка. Роль давнього зледеніння у формуванні сучасного рельєфу. Корисні копалини, закономірності їх поширення. Кліматичні пояси і типи клімату. Води суходолу. Основні річкові системи. Найбільші озера, їх походження. Особливості розміщення природних зон. Ґрунти, рослинний покрив і тваринний світ. Висотна поясність Кордильєр. Природоохоронні території. Найвідоміші національні парки. Особливості заселення Північної Америки. Населення, його расовий і етнічний склад.

Євразія. Фізико-географічне положення материка. Особливості берегової лінії Євразії. Історія відкриття і дослідження окремих територій материка. Геологічна будова. Давні материкові зледеніння. Сейсмічно активні області. Основні форми рельєфу материка. Найбільші рівнини і гори. Корисні копалини, закономірності їх походження. Особливості формування клімату, кліматичні пояси і типи клімату. Внутрішні води. Найбільші річки та озера. Багаторічна мерзлота. Сучасне зледеніння. Природні зони. Особливості їх розміщення на території материка. Ґрунти, рослинний покрив і тваринний світ природних зон. Висотна поясність у горах материка. Зміна природи людиною. Населення. Расовий та етнічний склад. Розміщення населення на материку. Земля – наш спільний дім. Взаємодія людини і природи. Природні ресурси материків і океанів, їх класифікація. Зміна взаємозв'язків між компонентами природи під впливом господарської діяльності людини. Порушення рівноваги в природних комплексах материків та океанів. Проблема забруднення навколишнього середовища. Види забруднення, основні джерела їх надходження. Природоохоронні території. Міжнародні організації з охорони природи.

3. ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ

Географічне положення, формування території України. Загальні відомості про Україну. Формування території, сучасні розміри, адміністративно-територіальний поділ. Географічне положення, кордони, розташування території України стосовно годинних поясів. Місце України на політичній та економічній карті світу. Господарська оцінка економіко-географічного положення.

Рельєф, тектонічна, геологічна будова, мінеральні ресурси. Основні риси рельєфу: низовини, височини, гори. Тектонічні структури, їх будова та рухи. Особливості геологічної будови території України. Геоморфологічна будова. Чинники виникнення несприятливих геологічних і геоморфологічних процесів та шляхи запобігання їм. Мінерально-сировинні ресурси та їх класифікація. Закономірності поширення, характеристика та господарська

оцінка паливних, рудних і нерудних корисних копалин.

Кліматичні умови та ресурси. Основні кліматотвірні чинники. Загальні риси клімату. Типи повітряних мас. Розподіл температури повітря і опадів на території України. Основні кліматичні показники. Сезонні особливості клімату. Причини виникнення і наслідки дії небезпечних метеорологічних явищ на території країни, їх поширення. Кліматичні ресурси. Метеоспостереження, прогнози погоди.

Внутрішні води та водні ресурси. Загальні гідрологічні особливості території України. Поверхневі води, особливості їх формування і розподілу. Основні річкові басейни. Канали. Болота, їх типи і поширення. Озера і водосховища. Підземні води. Несприятливі гідрологічні явища і заходи запобігання їм. Водні ресурси України, шляхи їх раціонального використання і охорони.

Ґрунти, рослинний покрив, тваринний світ. Ґрунтовий покрив. Умови ґрунтоутворення, властивості, основні генетичні типи ґрунтів, закономірності їх поширення. Карта ґрунтів України. Господарське використання ґрунтів. Земельні ресурси України. Охорона земельних ресурсів. Різноманітність видового складу рослинності, закономірності поширення рослинності. Рослинні комплекси лісів, степів, луків. Рослинні ресурси, їх охорона і відтворення. Зелена книга України. Різноманітність видового складу тварин. Фауністичний склад лісів, степів, луків, боліт, водойм, Українських Карпат і Кримських гір. Тваринні ресурси, заходи з їх охорони і відтворення. Червона книга України.

Природно-територіальні комплекси. Умови розвитку й характерні риси природних комплексів. Взаємодія чинників і компонентів ПТК. Ландшафти та їх класифікація. Фізико-географічне районування України, його наукове і практичне значення.

Природні комплекси. Рівнин. Мішані та широколистяні ліси. Лісостеп. Степ. Господарська характеристика природних зон, проблеми використання природних ресурсів й охорони природи.

Гірські природні комплекси. Українські Карпати. Кримські гори. Природно-господарська характеристика гірських областей, проблеми використання ресурсів й охорони природи.

Природні комплекси морів. Чорне та Азовське моря. Природно-господарська характеристика морів. Проблеми використання ресурсів та охорони природи.

Геоecологічна ситуація. Геоecологічна ситуація. Основні забруднювачі навколишнього середовища. Вплив геоecологічної ситуації на населення.

Використання й охорона природних умов і ресурсів. Природоохоронні заходи. Законодавчі акти про природно-заповідний фонд. Категорії природно-заповідного фонду. Природоохоронні комплекси. Національна екологічна мережа. Моніторинг навколишнього середовища.

4. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЇ

Економічна та соціальна географія як наука. Предмет економічної та соціальної географії. Економічна та соціальна географія в системі географічних наук. Зв'язок економічної та соціальної географії з іншими науками. Методи

економіко-географічних досліджень.

Кількість, розміщення, статеві і вікова структури населення. Поняття «природний рух населення». Відтворення населення. Демографічні процеси і демографічна політика. Механічний рух (міграції) населення. Поняття «еміграція», «імміграція», «сальдо міграції». Внутрішні і зовнішні міграції. Міграційні процеси і міграційна політика держав. Статевовіковий склад населення, його наслідки.

Система розселення населення. Міське і сільське населення. Типи населених пунктів. Урбанізація. Субурбанізація. Міські агломерації. Типи міст за розмірами та за функціями. Типи сільських поселень, особливості їх розміщення.

Трудові ресурси та зайнятість населення. Поняття «трудові ресурси», «економічно активне населення», «зайнятість населення», «безробіття».

Взаємодія суспільства і природи. Географічне середовище як сфера взаємодії суспільства і природи. Ресурсозабезпеченість. Природокористування: раціональне і нераціональне.

Загальна характеристика господарства. Поняття про господарство і національний господарський комплекс. Міжнародний географічний поділ праці (МГПП). Поняття «НТР» та її основні риси. Галузева структура господарства. Поняття «галузь» і «міжгалузовий комплекс». Форми суспільної організації виробництва. Інфраструктура, її види. Поняття про територіальну структуру господарства. Значення зовнішніх економічних зв'язків у господарстві країни.

Економічний потенціал. Показники соціально-економічного розвитку. Валовий національний продукт, національний дохід. Показники якості життя.

Промисловість. Промисловість як сфера матеріального виробництва. Галузева структура паливної промисловості. Сировинна база. Вугільна промисловість. Нафтова промисловість. Нафтопереробна промисловість. Газова промисловість. Електроенергетика як складова ПЕК. Основні типи електростанцій. Енергосистема. Альтернативні способи одержання енергії. Чорна металургія. Сировинна база. Чинники розміщення. Кольорова металургія. Склад і сировинна база. Чинники розміщення підприємств галузі. Роль машинобудування у господарстві держави. Структура галузі. Міжгалузові та внутрішньогалузові зв'язки. Чинники розміщення: наукоємні, трудомісткі і металомісткі галузі. Хімічна промисловість, її галузева структура. Природно-сировинна база хімічної промисловості і використання відходів. Структура та значення лісової та деревообробної промисловості, особливості її розміщення. Целюлозно-паперове і лісохімічне виробництво. Галузева структура промисловості будівельних матеріалів. Чинники розвитку і розміщення. Сировинна база. Галузева структура легкої промисловості. Чинники її розміщення. Галузевий склад харчової промисловості. Чинники розміщення галузей.

Сільське господарство. Значення сільського господарства в економіці держави. Галузева структура сільського господарства. Зв'язок сільського господарства з іншими галузями. Природно-географічні фактори розвитку сільського господарства. Сільськогосподарські угіддя, їх структура. Меліорація земель. Галузева структура і виробничі особливості рослинництва. Тваринництво, його структура. Кормова база тваринництва.

Транспорт. Роль транспорту в розвитку господарства країни. Види транспорту. Залізничний транспорт. Автомобільний транспорт. Водний транспорт. Повітряний транспорт. Трубопровідний транспорт.

Соціальна сфера. Галузі соціальної сфери. Сфера послуг. Галузі виробництва товарів народного споживання їх значення.

5. ЕКОНОМІЧНА І СОЦІАЛЬНА ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ

Кількість, розміщення, статеві і вікова структури населення. Заселення території України. Кількість, розміщення, статеві і вікова структура населення. Територіальні чинники розміщення та густоти населення. Природні й економічні умови, які впливають на основні показники розміщення населення. Природний рух населення. Демографічна ситуація. Міграція населення, її види та причини. Українська діаспора та причини її виникнення.

Національний та етнічний склад населення. Національний склад населення. Етнографічні групи. Регіональні відмінності духовної культури населення (мова, релігії, звичаї).

Система розселення населення. Система розселення. Урбанізація та регіональні відмінності в її рівнях. Типи міських поселень. Функції міст і міські агломерації. Сільське розселення та його територіальні відмінності, соціальні проблеми

Трудові ресурси, зайнятість населення. Трудові ресурси. Зайнятість населення у сфері матеріального виробництва та невиробничій сфері. Проблеми зайнятості та її географічні аспекти.

Загальна характеристика господарства, економічний потенціал. Основні риси структури господарства. Сучасні проблеми розвитку та територіальної організації господарства. Розвиток ринкової інфраструктури в Україні.

Промисловість. Загальна характеристика розвитку та розміщення промисловості. Галузева структура, спеціалізація Сучасні проблеми і перспективи розвитку та розміщення промисловості. Паливна промисловість. Структура, місце і роль у господарстві. Вугільна промисловість. Райони видобутку бурого і кам'яного вугілля. Проблеми і перспективи розвитку. Нафтова і газова промисловість. Основні райони нафто- і газовидобутку. Центри нафтопереробного виробництва. Торф'яна, горючесланцева промисловість. Електроенергетика, її структура, розвиток і розміщення основних типів електростанцій, ліній електропередач. Екологічні проблеми розвитку паливної промисловості та електроенергетики. Енергозбереження, альтернативні джерела енергії. Металургійна промисловість. Структура, місце і роль у господарстві. Чинники розвитку та розміщення. Сировинна база. Географія чорної металургії. Кольорова металургія. Основні галузі та їх розміщення. Проблеми й перспективи розвитку металургійної промисловості. Машинобудівна та металообробна промисловість. Значення, місце і роль у господарстві. Структура галузі і принципи розміщення окремих виробництв: важкого, сільськогосподарського, транспортного, електротехнічного та ін. Територіальна організація машинобудування. Проблеми і перспективи розвитку. Хімічна промисловість. Значення, місце і роль галузі. Сировинна база. Галузева структура хімічної промисловості. Географія окремих

виробництв хімічної промисловості. Проблеми і перспективи розвитку. Лісова промисловість. Структура і значення. Лісове господарство (лісозаготівля). Основні райони заготівлі лісу, проблеми відтворення і раціонального використання лісових ресурсів. Деревообробна промисловість. Целюлозно-паперове та лісохімічне виробництво. Географія виробництв лісової промисловості, проблеми і перспективи розвитку. Промисловість будівельних матеріалів. Структура і значення. Чинники розвитку і розміщення. Сировинна база. Географія цементного виробництва. Легка промисловість. Художні промисли. Структура, принципи розміщення. Географія текстильної (бавовняної, вовняної, лляної і шовкової), швейної та трикотажної, шкіряно-взуттєвої промисловості. Основні центри художніх промислів. Харчова промисловість. Галузева структура, особливості спеціалізації, принципи розміщення і географія. Проблеми і перспективи розвитку.

Сільське господарство. Роль, місце і значення сільського господарства. Земельний фонд. Меліорація земель. Рослинництво. Зернові культури. Вирощування технічних культур, картоплі й овочів. Садівництво, ягідництво і виноградарство. Тваринництво. Рибне господарство.

Соціальна сфера. Галузева структура, значення. Сфера послуг. Структура галузі. Рекреаційно-туристське господарство. Проблеми і перспективи розвитку галузі.

Транспорт і зовнішньоекономічні зв'язки України. Основні види транспорту, їх характеристика. Особливості розміщення. Географія перевезень. Залізнична мережа України. Автомобільний транспорт, найважливіші автомагістралі. Трубопровідний транспорт, транзитні шляхи транспортування нафти і газу. Водний транспорт, морські і річкові порти. Повітряний транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки України.

Характеристика економічних районів. Економіко-географічна характеристика (за типовим планом: економіко-географічне положення та його господарська оцінка: природні умови і ресурси; населення і трудові ресурси; особливості галузевої та регіональної структури господарства; промисловість та її структура; характеристика основних галузей сільського господарства; транспорт, основні його види та географія; зовнішньоекономічні зв'язки; регіональні відмінності). Географічний поділ праці й економічне районування. Донецький, Придніпровський, Північно-Східний, Столичний, Центральний, Причорноморський, Подільський, Північно-Західний, Карпатський райони (коротка економіко-географічна характеристика).

6. ЕКОНОМІЧНА І СОЦІАЛЬНА ГЕОГРАФІЯ СВІТУ

Сучасна політична карта світу. Етапи формування політичної карти світу. Типологія країн. Показники, що визначають рівень економічного розвитку країн. Форми правління й адміністративно-територіальний устрій країн. Сучасна політична карта Європи, Азії, Африки, Америки, Австралії й Океанії. Міжнародні організації.

Населення. Кількість населення світу та його динаміка. Етнічний (національний) склад населення. Найчисленніші народи і мовні сім'ї. Релігії народів світу. Нерівномірність розміщення населення на Землі. Міське населення. Агломерації, мегалополіси. Процеси урбанізації Сільське населення

світу Міграційні процеси. Трудові ресурси та зайнятість населення в різних сферах господарства країн та регіонів світу.

Географія світових природних ресурсів. Природні ресурси світу: мінеральні, водні, земельні, лісові, рекреаційні, Світового океану. Ресурсозабезпеченість і ресурсозбереження.

Світове господарство. Географія промисловості світу. Світова паливно-енергетична система. Географія вугільної, нафтової і газової промисловості. Електроенергетика світу. Чорна і кольорова металургія світу, основні райони розміщення металургійного виробництва. Машинобудування світу: географія основних галузей. Основні райони розміщення: хімічної, лісової і деревообробної, легкої, харчової промисловості. Географія сільського господарства. Особливості розвитку і розміщення галузей рослинництва і тваринництва. Географія транспорту. Розвиток та розміщення найважливіших видів транспорту: залізничного, автомобільного, водного, повітряного. Міжнародні економічні зв'язки. Основні форми економічного співробітництва. Міжнародний туризм та його різновиди.

Глобальні проблеми людства. Виникнення і суть глобальних проблем людства. Найважливіші проблеми сучасності: демографічна, екологічна, енергетична, продовольча, бідності, війни і миру, освоєння ресурсів Світового океану та шляхи їх розв'язання.

Економіко-географічна характеристика регіонів та країн світу. Економіко-географічна характеристика регіонів та окремих держав (за типовим планом: економіко-географічне положення та його господарська оцінка; природні умови і ресурси; населення і трудові ресурси; особливості галузевої та регіональної структури господарства; промисловість та її структура; характеристика основних галузей сільського господарства; транспорт, основні його види та географія; зовнішньоекономічні зв'язки; регіональні відмінності) Загальна характеристика країн Європи. Німеччина. Велика Британія. Франція. Італія. Польща. Білорусь. Росія. Загальна характеристика країн Азії. Японія. Китай. Індія. Країни Америки. США, Канада. Загальна характеристика країн Латинської Америки. Загальна характеристика країн Африки. Загальна характеристика Австралії та країн Океанії.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ, УМІНЬ ТА НАВИЧОК ВСТУПНИКА

Тести з географії розроблені з урахуванням чинних програм з географії для 6-10 класів.

Загальна кількість завдань тесту – 70. Максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання тесту – 200.

На виконання тесту відведено 150 хвилин.

Тест складається із завдань п'яти форм. Завдання в межах кожної з форм розташовуються у логічній послідовності за змістовими блоками.

I. Завдання з вибором однієї правильної відповіді. До кожного із завдань пропонується чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо абітурієнт вибрав та позначив правильну відповідь у бланку відповідей. За кожну правильну відповідь можна отримати 1 бал. Максимальна оцінка за виконання цієї тестової форми – 15 балів.

II. Завдання на встановлення відповідності. До кожного завдання двома переліками подано інформацію, яку позначено цифрами (перший перелік) і буквами (другий перелік). Виконуючи завдання, необхідно встановити відповідність інформації, позначеної цифрами і буквами (утворити логічні пари). За кожну правильну відповідь можна отримати 4 бали. Максимальна оцінка за виконання цієї тестової форми – 60 балів.

III. Завдання на встановлення правильної послідовності. У завданні пропонується розташувати факти, події, об'єкти позначені буквами, у певній послідовності, де перші факт, подія, об'єкт мають відповідати цифрі 1, другі – 2, треті – 3, четверті – 4. За кожну правильну відповідь можна отримати 4 бали. Максимальна оцінка за виконання цієї тестової форми – 60 балів.

IV. Завдання множинного вибору з короткою відповіддю. До кожного із завдань пропонується шість варіантів відповіді, серед яких три правильні. Завдання вважається виконаним, якщо учасник вибрав та записав правильні три цифри (від 1 до 6) у бланку відповідей. За кожну правильну відповідь можна отримати 3 бали. Максимальна оцінка за виконання цієї тестової форми – 45 балів.

V. Завдання відкритої форми з короткою відповіддю. Числову відповідь необхідно вписати до бланку відповідей. Завдання вважається виконаним, якщо у бланку записана правильна відповідь. Розв'язання завдань у чернетці не перевіряються і до уваги не беруться. За кожну правильну відповідь можна отримати 2 бали. Максимальна оцінка за виконання цієї тестової форми – 20 балів.

ЛІТЕРАТУРА

Під час підготовки до тестування з географії рекомендується використовувати підручники, що мають гриф Міністерства освіти і науки України:

1. Скуратович О.Я., Круглик Л.І., Коваленко Р.Р. Загальна географія: Підруч. для 6 кл. – К.: Зодіак–ЕКО, 2015. – 319 с.
2. Пестушко В.Ю., Сасихов В.О., Уварова Г.Є. Географія материків і океанів: Підруч. Для 7 кл. серед. шк. – К.: Абрис. – 376 с.
3. Кобернік С.Г., Скуратович О.Я. Географія материків і океанів: Для 7 кл. загальноосвіт. навч. закладів. – К.: Навчальна книга, 2017. – 319 с.
4. Корнєєв В.П., Герасимчук В.М., Пічугін Б.В. Географія материків і океанів: Підруч. для 7 кл. – К.: Освіта, 2003. – 256 с.
5. Масляк П.О., Шищенко П.Г. Географія України: підруч. для 8–9 кл. серед. шк. К.: Зодіак–ЕКО, 2004 – 432 с.
6. Чернов Б. В. Фізична географія України, підр. для 8 кл. – К.: Освіта, 2002. – 254 с.
7. Дітчук І.Л., Заставецька О.В. Ткач Д.В. Географія України: навч. посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2016. – 168 с.
8. Заставний Ф.Д. Економічна і соціальна географія України: Підруч. для 9 кл. – К.: Форум, 2005. – 239 с.
9. Топузов О.М., Тищенко Л.В. Економічна і соціальна географія світу: Підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закладів. – К.: Зодіак–ЕКО, 2018. – 208 с.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Загального землезнавства»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Загальна характеристика Всесвіту. Еволюція Всесвіту. Наша Галактика. Сонячна система.
2. Сучасне зледеніння Землі, його розміри і розташування. Умови виникнення і розвитку льодовиків.
3. Льодовики. Живлення льодовиків і їх будова. Рух льодовиків. Типи льодовиків.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Загального землезнавства»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 2

1. Планети Сонячної системи. Закони руху планет. Гіпотези про походження Сонячної системи.
2. Зміст понять «рельєф», «форми рельєфу». Планетарні мега-, макро-, мезо-, мікроформи рельєфу.
3. Випаровування і випаровуваність. Атмосферне зволоження. Коефіцієнт зволоження.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Загального землезнавства»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 3

1. Внутрішня будова Землі, склад, маса, густина, температура.
2. Поняття «план місцевості», «географічна карта», «топографічна карта», «азимут». Картографічні проекції та спотворення.
3. Поняття «атмосфера», її склад та будова.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Загального землезнавства»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 4

1. Осьове і орбітальне обертання Землі і їх наслідки.
2. Внутрішня будова Землі. Поняття «земна кора», «літосфера», «літосферна плита», «тектонічні структури».
3. Поняття «гідросфера» та її основні частини. Кругообіг води у природі. Великий і малий кругообіг. Значення кругообігу для географічної оболонки.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Загального землезнавства»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 5

1. Земля як планета. Космічний вплив на Землю.
2. Морфоскульптура. Класифікація морфоскульптури суходолу за провідним рельєфоутворюючим процесом.
3. Основні фактори і закономірності горизонтальної і вертикальної диференціації географічної оболонки. Ярусність.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Загального землезнавства»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 6

1. Гравітаційне і геомагнітне поля Землі, їх характеристика та значення для планетарних процесів.
2. Формування рельєфу під впливом екзогенних процесів. Денудація.
3. Світовий океан та його частини: океани, моря, затоки, протоки. Суходіл в океані.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Загального землезнавства»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 7

1. Зміна пір року. Тропіки і полярні кола.
2. Елементи градусної сітки. Легенда карт. Види масштабу.
3. Сонячна радіація та її розподіл в атмосфері й на земній поверхні. Теплові пояси та їх межі.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Загального землезнавства»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 8

1. Класифікація карт. Топографічні карти та їх практичне використання.
2. Температура земної поверхні та повітря, її зміни з висотою і розподіл залежно від кута падіння сонячних променів.
3. Багаторічна мерзлота.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Загального землезнавства»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 9

1. Визначення напрямків географічних координат об'єктів, абсолютної та відносної висоти місцевості, глибини морів і океанів.
2. Атмосферний тиск його вимірювання. Зміна тиску з висотою, баричний ступінь.
3. Географічна оболонка, визначення поняття, її межі.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Загального землезнавства»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 10

1. Будова та типи земної кори, породи та мінерали що її складають.
2. Причини зміни тиску. Основні пояси атмосферного тиску Землі.
3. Рух води в Світовому океані. Морські течії.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Загального землезнавства»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 11

1. Геологічне літочислення, геологічний вік, геохронологічна таблиця.
2. Поняття «клімат». Кліматичні пояси та області. Кліматична карта.
3. Властивості вод Світового океану та причини її неоднорідності. Водні маси.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Загального землезнавства»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 12

1. Внутрішні процеси в літосфері. Рухи літосферних плит. Походження материків і океанів.
2. Вплив клімату та погоди на господарську діяльність.
3. Ґрунти, їх властивості та відмінності.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Загального землезнавства»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 13

1. Способи вимірювання відстаней на різних географічних і топографічних картах.
2. Загальна циркуляція атмосфери.
3. Тепловий режим Світового океану. Лід в океанах і морях.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Загального землезнавства»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 14

1. Види географічних карт. Значення карт у житті людини.
2. Флювіальний рельєф.
3. Вода в атмосфері. Вологість повітря. Хмари.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Загального землезнавства»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 15

1. Основні риси земної поверхні, її вертикальна неоднорідність.
2. Формування рельєфу під впливом ендегенних процесів. Поняття про геотектуру.
3. Залежність клімату від широти місцевості, морських течій, близькості до морів, рельєфу, антропогенного впливу.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Загального землезнавства»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 16

1. Сучасні уявлення про літосферу, її будову та історію формування.
2. Планетарні закономірності розподілу атмосферного зволоження.
3. Води суходолу. Річка та її частини. Елементи річкової долини. Річкові басейни.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Загального землезнавства»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 17

1. Вулкани та землетруси, райони їх поширення.
2. Атмосферні опади. Закономірності розподілу атмосферних опадів на Земній кулі.
3. Рослинність і тваринний світ суходолу і океану.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Загального землезнавства»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 18

1. Внутрішні і зовнішні сили, що змінюють земну поверхню.
2. Циклони й антициклони.
3. Живлення та режим річок. Раціональне використання річок.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Загального землезнавства»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 19

1. Корисні копалини їх класифікація за походженням.
2. Погода, добові та сезонні коливання її метеорологічних елементів. Спостереження за погодою та її прогнозування.
3. Вплив біосфери на інші оболонки. Вплив людини на біосферу. Охорона біосфери.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Загального землезнавства»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 20

1. Поняття про сили, що створюють морфоструктуру і морфоскульптуру.
2. Підземні води. Класифікація підземних вод за умовами залягання. Підземні водоносні горизонти. Артезіанські басейни.
3. Вчення Вернадського про біосферу. Ноосфера.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Загального землезнавства»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 21

1. Особливості зображення земної поверхні на малюнку, плані, карті, глобусі, аерофотознімку та космічному знімку.
2. Рельєф суходолу. Морфоструктура, основні типи гірської та рівнинної морфоструктури.
3. Постійні вітри. Сезонні та місцеві вітри.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Загального землезнавства»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 22

1. Основні елементи планетарного рельєфу: материки і западини океанів.
2. Взаємодія атмосфери з іншими оболонками Землі.
3. Озера, їх походження. Болота.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Загального землезнавства»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 23

1. Місце загального землезнавства у фізичній географії. Розділи загального землезнавства. Взаємозв'язок з іншими науками та значення.
2. Атмосферні опади та їх утворення. Розподіл опадів на поверхні земної кулі.
3. Поняття «біосфера», її складові та межі. Поняття про біогеоценози й екосистеми.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Загального землезнавства»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 24

1. Розвиток уявлень про фігуру Землі: куля, сфероїд, геоїд. Географічне значення фігури і розмірів Землі.
2. Рельєф дна Світового океану. Основні геотектури дна океану.
3. Повітряні маси. Теплі і холодні, морські і континентальні повітряні маси. Трансформація повітряних мас. Атмосферні фронти.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Загального землезнавства»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 25

1. Рельєф берегів.
2. Мінеральні, енергетичні і біологічні ресурси Світового океану.
3. Загальні закономірності будови і розвитку географічної оболонки: єдність і цілісність, кругообіг речовини і енергії, ритмічність, полярна асиметрія.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Загального землезнавства»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 26

1. Орієнтування на місцевості за місцевими ознаками.
2. Карстовий рельєф.
3. Вплив людського суспільства на географічне середовище в різні етапи розвитку суспільства.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

_____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

ПРОГРАМА І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
вступного випробування з *географії*
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»

Голова фахової атестаційної комісії

Л.М. Кирилюк

Вінниця – 2021

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Фахове вступне випробування із географії для вступників, які мають освітньо-кваліфікаційний рівень «молодший спеціаліст» та поступають на 2 курс навчання, для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія) складається з двох блоків. Перший блок містить перелік питань із теми загальна будова та особливості розвитку Всесвіту та Сонячної системи, а другий блок – з основ фізичної географії.

Мета вступного випробування – оцінити ступінь підготовленості абітурієнтів із базових основ географії.

Завдання вступного випробування із географії:

визначити рівень набутих знань і умінь;

оцінити сформованість комплексного, просторового, соціально орієнтованого уявлення про Землю на основі, регіонального та планетарного підходів;

перевірити здатність застосовувати географічні знання та набуті уміння для аналізу природних явищ;

встановити ступінь сформованості географічних компетенцій, географічної культури.

Програма вступного випробування включає всі розділи програмних курсів із фізичної географії, відповідно до стандартного та академічного рівнів.

Абітурієнт повинен знати:

Загальні особливості будови і характеристики Всесвіту.

Грунтовні знання основних географічних законів і закономірностей.

Загальні процеси розвитку геосфери.

Географічну номенклатуру.

Абітурієнт повинен вміти:

Орієнтуватися на різних видах географічних карт.

Показати на карті головні географічні об'єкти: гори, рівнини, острови, півострови, моря, затоки, протоки, ріки, озера тощо.

Розв'язувати географічні завдання, з таких тем, як час, орбітальний рух Землі, географічні координати тощо.

Фахове вступне випробування проводиться усно за білетами. Кожний білет складається з трьох питань.

Програма вступного іспиту підготовлена на основі програм дисциплін у відповідності до державних стандартів підготовки (освітньо-кваліфікаційна характеристика та освітньо-професійна програма).

При підготовці до іспиту абітурієнтам рекомендується використовувати літературу, що наведена у програмі.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Географія як наука. Місце географії у системі наук про Землю. Розділи географії. Взаємозв'язок з іншими науками та значення. Структура і зміст курсу фізична географія.

Всесвіт його склад та будова. Загальна характеристика Всесвіту. Еволюція Всесвіту. Наша Галактика. Сонячна система. Планети Сонячної системи. Закони руху планет. Гіпотези про походження Сонячної системи. Земля як планета. Космічний вплив на Землю.

Фігура і розміри Землі. Розвиток уявлень про фігуру Землі: куля, сфероїд, геоїд. Географічне значення фігури і розмірів Землі. Внутрішня будова Землі, склад, маса, густина, температура. Осьове і орбітальне обертання Землі і їх наслідки. Гравітаційне і геомагнітне поля Землі, їх характеристика та значення для планетарних процесів. Зміна пір року. Тропіки і полярні кола. Час.

Способи зображення Землі. Зображення земної поверхні на малюнку, плані, карті, глобусі, аерофотознімку та космічному знімку. Поняття «план місцевості», «географічна карта», «топографічна карта», «азимут». Картографічні проекції та спотворення. Елементи градусної сітки. Географічні координати. Легенда карт. Види масштабу. Класифікація карт. Топографічні карти та їх практичне використання. Визначення напрямків географічних координат об'єктів, абсолютної та відносної висоти місцевості, глибини морів і океанів. Способи вимірювання відстаней на різних географічних і топографічних картах. Орієнтування на місцевості за місцевими ознаками. Значення карт у житті людини.

Літосфера. Сучасні уявлення про літосферу, її формування. Основні риси земної поверхні, її вертикальна неоднорідність. Внутрішня будова Землі. Поняття «земна кора», «літосфера», «літосферна плита», «тектонічні структури», будова та типи земної кори, породи та мінерали що її складають. Геологічне літочислення, геологічний вік, геохронологічна таблиця. Внутрішні процеси в літосфері. Рухи літосферних плит. Походження материків і океанів. Вулкани та землетруси, райони їх поширення. Зовнішні сили, що змінюють земну поверхню. Корисні копалини їх класифікація за походженням.

Рельєф і рельєфоутворення. Зміст понять "рельєф", "форми рельєфу". Планетарні мега-, макро-, мезо-, мікроформи рельєфу. Формування рельєфу під впливом екзогенних процесів. Денудація. Формування рельєфу під впливом ендегенних процесів. Поняття про геотектуру, морфоструктуру, морфоскульптуру. Основні елементи планетарного рельєфу: материки і западини океанів. Рельєф суходолу. Морфоструктура, основні типи гірської та рівнинної морфоструктури. Гірський рельєф геосинклінальних, епігеосинклінальних і епіплатформених областей. Рівнинний рельєф. Класифікація гір (за генезисом). Рельєф дна Світового океану. Основні геотектури дна океану. Океанічні рівнини і гори. Особливості прояву ендегенних процесів на дні океану. Активні тектонічні зони. Морфоструктура дна Світового океану. Морфоскульптура. Класифікація морфоскульптури суходолу за провідним рельєфоутворюючим процесом. Флювіальний рельєф. Кріогенний рельєф. Еоловий рельєф. Карстовий рельєф. Гляціально-нівальний рельєф. Рельєф берегів.

Атмосфера та клімат. Поняття «атмосфера», її склад та будова, значення. Сонячна радіація та її розподіл в атмосфері й на земній поверхні. Теплові пояси та їх межі. Температура земної поверхні та повітря, її зміни з висотою і розподіл залежно від кута падіння сонячних променів. Атмосферний тиск його вимірювання. Зміна тиску з висотою, баричний ступінь. Причини зміни тиску. Основні пояси атмосферного тиску Землі. Загальна циркуляція атмосфери. Постійні вітри. Циклони й антициклони. Сезонні та місцеві вітри. Вода в атмосфері. Вологість повітря. Хмари. Атмосферні опади та їх утворення. Розподіл опадів на поверхні земної кулі. Повітряні маси. Теплі і холодні, морські і континентальні повітряні маси. Трансформація повітряних мас. Атмосферні фронти. Поняття «клімат». Кліматичні пояси та області. Кліматична карта. Залежність клімату від широти місцевості, морських течій, близькості до морів, рельєфу, антропогенного впливу. Випаровування і випаровуваність. Атмосферне зволоження. Коефіцієнт зволоження. Радіаційний індекс сухості. Планетарні закономірності розподілу атмосферного зволоження. Атмосферні опади. Закономірності розподілу атмосферних опадів на Земній кулі. Погода, добові та сезонні коливання її метеорологічних елементів. Спостереження за погодою та її прогнозування. Взаємодія атмосфери з іншими оболонками Землі. Вплив клімату та погоди на господарську діяльність.

Гідросфера. Поняття «гідросфера» та її основні частини. Кругообіг води у природі. Великий і малий кругообіг. Значення кругообігу для географічної оболонки. Світовий водний баланс. Світовий океан та його частини: океани, моря, затоки, протоки. Суходіл в океані. Властивості вод Світового океану та причини її неоднорідності. Водні маси. Рух води в Світовому океані. Морські течії. Тепловий режим Світового океану. Лід в океанах і морях. Води суходолу. Річка та її частини. Елементи річкової долини. Річкові басейни. Живлення та режим річок. Раціональне використання річок. Озера, їх походження. Болота. Льодовики. Сучасне зледеніння Землі, його розміри і розташування. Умови виникнення і розвитку льодовиків. Живлення льодовиків і їх будова. Рух льодовиків. Типи льодовиків. Багаторічна мерзлота. Підземні води. Класифікація підземних вод за умовами залягання. Підземні водоносні горизонти. Артезіанські басейни. Джерела. Штучні водойми. Використання Світового океану та вод суходолу в господарській діяльності людини. Мінеральні, енергетичні і біологічні ресурси Світового океану.

Біосфера. Поняття «біосфера», її складові та межі. Поняття про біогеоценози й екосистеми. Ґрунти, їх властивості та відмінності. Рослинність суходолу і океану. Тваринний світ суходолу і океану. Вплив біосфери на інші оболонки. Вплив людини на біосферу. Охорона біосфери. Вчення Вернадського про біосферу. Ноосфера.

Географічна оболонка. Географічна оболонка, визначення поняття, її межі. Загальні закономірності будови і розвитку географічної оболонки: єдність і цілісність, кругообіг речовини і енергії, ритмічність, полярна асиметрія. Основні фактори і закономірності горизонтальної і вертикальної диференціації географічної оболонки. Ярусність. Проблема взаємодії суспільства і природи. Географічне середовище і географічна оболонка. Значення географічного середовища для суспільного виробництва. Вплив людського суспільства на географічне середовище в різні етапи розвитку суспільства.

КРИТЕРІЇ

оцінювання знань вступників за результатами складання
додаткового іспиту із географії

Кожний екзаменаційний білет містить три теоретичних питання, правильна відповідь на які оцінюється у 100 балів.

190-200 балів виставляється вступнику, який правильно, всебічно і глибоко висвітлив усі теоретичні питання білета та вміє на високому рівні поєднувати географічну теорію з практичною діяльністю.

180-190 балів виставляється вступнику, який правильно, всебічно і глибоко висвітлив усі теоретичні питання білета, але допустив якусь неточність. Вміє поєднувати географічну теорію з практичною діяльністю.

170-180 балів виставляється вступнику, який правильно висвітлив усі теоретичні питання білета, але допустив при відповіді допустив незначні неточності. Вступник опанував навчальний теоретичний матеріал і може використовувати його у практичній діяльності.

160-170 балів виставляється вступнику, що переважно правильно висвітлив усі теоретичні питання, навів приклади, але припустив незначні помилки. Відповідь на поставлені питання показує, що вступник знає навчальний теоретичний матеріал.

150-160 балів виставляється вступнику, що показав поверхові, не глибокі знання, допустив низку несуттєвих помилок, але орієнтується у всіх теоретичних питаннях і на географічній карті.

140-150 балів виставляється вступнику, що не відповів на одне питання білету або допустив істотні помилки при відповіді.

130-140 балів виставляється вступнику, що не відповів на одне питання білету та допустив істотні помилки при відповіді.

120-130 балів виставляється вступнику, що не відповів на два питання білету або допустив грубі помилки при відповіді.

110-120 балів виставляється вступнику, що з грубими помилками відповів лише на одне питання екзаменаційного білету.

100-110 балів виставляється вступнику, що в повному обсязі не знає відповіді на жодне з питань білету.

ЛІТЕРАТУРА

- Антонов В.С. Короткий курс загальної метеорології / В.С. Антонов. – Чернівці: Рута, 2018. – 336 с.
- Атлас мира. – М: ГУГК СССР, 1988. – 337 с.
- Багров В.М. Землезнавство: Підручник / В.М. Багров, В.О. Боков, І.Г. Черваньов. – К.: Либідь, 2017. – 464 с.
- Бакулин П.Н., Курс общей астрономии / П.Н. Бакулин, З.В. Кононович, В.М. Мороз. – М.: Наука, 1974. – 543 с.
- Богословский Б.Б. Общая гидрология (гидрология суши) / Б.Б. Богословский. – Л.: Гидрометеиздат, 1984. – 422 с.
- Вальчук-Оркуша О.М. Загальне землезнавство. Гідрологія / О.М Вальчук-Оркуша. – Вінниця: Едельвейс, 2016.
- Воловик В.М. Загальне землезнавство: Практикум. Навчальний посібник. / В.М. Воловик. – Вінниця, 2001.
- Географический атлас для учителей средней школы. – М.: ГУГК, 1985. – 238 с.
- Географический энциклопедический словарь: Географические названий. – М: Советская энциклопедия, 1989. – 592 с.
- Географічна енциклопедія України: В 3-х томах / Редкол. О.М. Маринич та ін. – К.: Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана, 1993.
- Геренчук К.И. Общее землеведение / К.И. Геренчук, В.А. Боков, И.Г. Черванев. – М.: Высшая школа, 1984. – 256 с.
- Давидов Л.К. Общая гидрология / Л.К. Давидов. – Л.: Гидрометеиздат, 1973. – 462 с.
- Дроздов О.А. Климатология / О.А. Дроздов. – Л.: Гидрометеиздат, 1989. – 568 с.
- Коротун І.М. Основи загального землезнавства / І.М. Коротун. – Рівне, РДТУ, 1999. – 310 с.
- Коротун І.М. Прикладна геоморфологія /І.М. Коротун. – Рівне: ДРВП, 2016. – 132 с.
- Костенко Н.П. Геоморфология / Н.П. Костенко. – М: МГУ, 1985. – 312 с.
- Милюков Ф.Н. Общее землеведение / Ф.Н. Милюков. – М.: Высшая школа, 1990. – с. 65-85.
- Олійник Я.Б. Загальне землезнавство / Я.Б. Олійник, Р.П. Федорищак, П.Г. Шищенко. – К.: Знання-Прес, 2017. – 247 с.
- Федорищак Р.П. Загальне землезнавство: Навчальний посібник / Р.П. Федорищак. – К.: Вища школа, 1995. – 223 с.
- Черваньов І.Г. Землезнавство: Підручник для університетів / І.Г. Черваньов, М.В. Багров, В.О. Боков. – К.: Либідь, 2016.

**Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського**

ЗАТВЕРДЖУЮ
**Ректор Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського**

_____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

ПРОГРАМА І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
із «Загального землезнавства»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)

Голова фахової атестаційної комісії

Л.М. Кирилюк

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Фахове вступне випробування із загального землезнавства для абітурієнтів які *мають освітньо-кваліфікаційний рівень «молодший спеціаліст» та поступають* на 2 курс навчання, для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія) складається з двох блоків. Перший блок містить перелік питань із теми загальна будова та особливості розвитку Всесвіту та Сонячної системи, а другий блок – з основ фізичної географії.

Мета вступного випробування – оцінити ступінь підготовленості абітурієнтів із базових основ географії.

Завдання вступного випробування із загального землезнавства:

визначити рівень набутих знань і умінь;

оцінити сформованість комплексного, просторового, соціально орієнтованого уявлення про Землю на основі, регіонального та планетарного підходів;

перевірити здатність застосовувати географічні знання та набуті уміння для аналізу природних явищ;

встановити ступінь сформованості географічних компетенцій, географічної культури.

Програма вступного випробування включає всі розділи програмних курсів із загального землезнавства, відповідно до стандартного та академічного рівнів.

Абітурієнт повинен знати:

Загальні особливості будови і характеристики Всесвіту.

Ґрунтовні знання основних географічних законів і закономірностей.

Загальні процеси розвитку геосфери.

Географічну номенклатуру.

Абітурієнт повинен вміти:

Орієнтуватися на різних видах географічних карт.

Показати на карті головні географічні об'єкти: гори, рівнини, острови, півострови, моря, затоки, протоки, ріки, озера тощо.

Розв'язувати географічні завдання, з таких тем, як час, орбітальний рух Землі, географічні координати тощо.

Фахове вступне випробування проводиться усно за білетами. Кожний білет складається з трьох питань.

Програма вступного іспиту підготовлена на основі програм дисциплін у відповідності до державних стандартів підготовки (освітньо-кваліфікаційна характеристика та освітньо-професійна програма).

При підготовці до іспиту абітурієнтам рекомендується використовувати літературу, що наведена у програмі.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Загальне землезнавство як наука. Місце загального землезнавства у фізичній географії. Розділи загального землезнавства. Взаємозв'язок з іншими науками та значення. Структура і зміст курсу загального землезнавства.

Всесвіт його склад та будова. Загальна характеристика Всесвіту. Еволюція Всесвіту. Наша Галактика. Сонячна система. Планети Сонячної системи. Закони руху планет. Гіпотези про походження Сонячної системи. Земля як планета. Космічний вплив на Землю.

Фігура і розміри Землі. Розвиток уявлень про фігуру Землі: куля, сфероїд, геоїд. Географічне значення фігури і розмірів Землі. Внутрішня будова Землі, склад, маса, густина, температура. Осьове і орбітальне обертання Землі і їх наслідки. Гравітаційне і геомагнітне поля Землі, їх характеристика та значення для планетарних процесів. Зміна пір року. Тропіки і полярні кола. Час.

Способи зображення Землі. Зображення земної поверхні на малюнку, плані, карті, глобусі, аерофотознімку та космічному знімку. Поняття «план місцевості», «географічна карта», «топографічна карта», «азимут». Картографічні проекції та спотворення. Елементи градусної сітки. Географічні координати. Легенда карт. Види масштабу. Класифікація карт. Топографічні карти та їх практичне використання. Визначення напрямків географічних координат об'єктів, абсолютної та відносної висоти місцевості, глибини морів і океанів. Способи вимірювання відстаней на різних географічних і топографічних картах. Орієнтування на місцевості за місцевими ознаками. Значення карт у житті людини.

Літосфера. Сучасні уявлення про літосферу, її формування. Основні риси земної поверхні, її вертикальна неоднорідність. Внутрішня будова Землі. Поняття «земна кора», «літосфера», «літосферна плита», «тектонічні структури», будова та типи земної кори, породи та мінерали що її складають. Геологічне літочислення, геологічний вік, геохронологічна таблиця. Внутрішні процеси в літосфері. Рухи літосферних плит. Походження материків і океанів. Вулкани та землетруси, райони їх поширення. Зовнішні сили, що змінюють земну поверхню. Корисні копалини їх класифікація за походженням.

Рельєф і рельєфоутворення. Зміст понять "рельєф", "форми рельєфу". Планетарні мега-, макро-, мезо-, мікроформи рельєфу. Формування рельєфу під впливом екзогенних процесів. Денудація. Формування рельєфу під впливом ендегенних процесів. Поняття про геотектуру, морфоструктуру, морфоскульптуру. Основні елементи планетарного рельєфу: материки і западини океанів. Рельєф суходолу. Морфоструктура, основні типи гірської та рівнинної морфоструктури. Гірський рельєф геосинклінальних, епігеосинклінальних і епіплатформених областей. Рівнинний рельєф. Класифікація гір (за генезисом). Рельєф дна Світового океану. Основні геотектури дна океану. Океанічні рівнини і гори. Особливості прояву ендегенних процесів на дні океану. Активні тектонічні зони. Морфоструктура дна Світового океану. Морфоскульптура. Класифікація морфоскульптури суходолу за провідним рельєфоутворюючим процесом. Флювіальний рельєф. Кріогенний рельєф. Еоловий рельєф. Карстовий рельєф. Гляціально-нівальний рельєф. Рельєф берегів.

Атмосфера та клімат. Поняття «атмосфера», її склад та будова, значення. Сонячна радіація та її розподіл в атмосфері й на земній поверхні. Теплові пояси та їх межі. Температура земної поверхні та повітря, її зміни з висотою і розподіл залежно від кута падіння сонячних променів. Атмосферний тиск його вимірювання. Зміна тиску з висотою, баричний ступінь. Причини зміни тиску. Основні пояси атмосферного тиску Землі. Загальна циркуляція атмосфери. Постійні вітри. Циклони й антициклони. Сезонні та місцеві вітри. Вода в атмосфері. Вологість повітря. Хмари. Атмосферні опади та їх утворення. Розподіл опадів на поверхні земної кулі. Повітряні маси. Теплі і холодні, морські і континентальні повітряні маси. Трансформація повітряних мас. Атмосферні фронти. Поняття «клімат». Кліматичні пояси та області. Кліматична карта. Залежність клімату від широти місцевості, морських течій, близькості до морів, рельєфу, антропогенного впливу. Випаровування і випаровуваність. Атмосферне зволоження. Коефіцієнт зволоження. Радіаційний індекс сухості. Планетарні закономірності розподілу атмосферного зволоження. Атмосферні опади. Закономірності розподілу атмосферних опадів на Земній кулі. Погода, добові та сезонні коливання її метеорологічних елементів. Спостереження за погодою та її прогнозування. Взаємодія атмосфери з іншими оболонками Землі. Вплив клімату та погоди на господарську діяльність.

Гідросфера. Поняття «гідросфера» та її основні частини. Кругообіг води у природі. Великий і малий кругообіг. Значення кругообігу для географічної оболонки. Світовий водний баланс. Світовий океан та його частини: океани, моря, затоки, протоки. Суходіл в океані. Властивості вод Світового океану та причини її неоднорідності. Водні маси. Рух води в Світовому океані. Морські течії. Тепловий режим Світового океану. Лід в океанах і морях. Води суходолу. Річка та її частини. Елементи річкової долини. Річкові басейни. Живлення та режим річок. Раціональне використання річок. Озера, їх походження. Болота. Льодовики. Сучасне зледеніння Землі, його розміри і розташування. Умови виникнення і розвитку льодовиків. Живлення льодовиків і їх будова. Рух льодовиків. Типи льодовиків. Багаторічна мерзлота. Підземні води. Класифікація підземних вод за умовами залягання. Підземні водоносні горизонти. Артезіанські басейни. Джерела. Штучні водойми. Використання Світового океану та вод суходолу в господарській діяльності людини. Мінеральні, енергетичні і біологічні ресурси Світового океану.

Біосфера. Поняття «біосфера», її складові та межі. Поняття про біогеоценози й екосистеми. Ґрунти, їх властивості та відмінності. Рослинність суходолу і океану. Тваринний світ суходолу і океану. Вплив біосфери на інші оболонки. Вплив людини на біосферу. Охорона біосфери. Вчення Вернадського про біосферу. Ноосфера.

Географічна оболонка. Географічна оболонка, визначення поняття, її межі. Загальні закономірності будови і розвитку географічної оболонки: єдність і цілісність, кругообіг речовини і енергії, ритмічність, полярна асиметрія. Основні фактори і закономірності горизонтальної і вертикальної диференціації географічної оболонки. Ярусність. Проблема взаємодії суспільства і природи. Географічне середовище і географічна оболонка. Значення географічного середовища для суспільного виробництва. Вплив людського суспільства на географічне середовище в різні етапи розвитку суспільства.

КРИТЕРІЇ
оцінювання знань абітурієнтів за результатами складання
вступного додаткового іспиту із «Загального землезнавства»

Рекомендований Абітурієнт правильно, повно та аргументовано розкриває всі питання, демонструє вміння самостійно аналізувати теоретичний матеріал, досконало володіє географічною номенклатурою та термінологією, викладає матеріал чітко і логічно. Допускає несуттєві неточності або помилки, які істотно не впливають на розкриття суті питань білету.

Не рекомендований Абітурієнт не розкриває зміст питань із землезнавства, не в змозі аналізувати і послідовно та логічно їх викласти, допускає численні і грубі помилки, не володіє географічною номенклатурою та термінологією.

ЛІТЕРАТУРА

- Антонов В.С. Короткий курс загальної метеорології / В.С. Антонов. – Чернівці: Рута, 2014. – 336с.
- Атлас мира. – М: ГУГК СССР, 1988. – 337 с.
- Багров В.М. Землезнавство: Підручник / В.М. Багров, В.О. Боков, І.Г. Черваньов. – К.: Либідь, 2014. – 464 с.
- Бакулин П.Н., Курс общей астрономии. / П.Н. Бакулин, З.В. Кононович, В.М. Мороз. – М.: Наука, 1974. – 543 с.
- Богословский Б.Б. Общая гидрология (гидрология суши) / Б.Б. Богословский. – Л.: Гидрометеиздат, 2016. – 422 с.
- Вальчук-Оркуша О.М. Загальне землезнавство. Гідрологія / О.М Вальчук-Оркуша. – Вінниця: Едельвейс, 2018.
- Воловик В.М. Загальне землезнавство: Практикум. Навчальний посібник. / В.М. Воловик. – Вінниця, 2001.
- Географический атлас для учителей средней школы. – М.:ГУГК, 1985. – 238с.
- Географический энциклопедический словарь: Географические названий. – М: Советская энциклопедия, 1989. – 592 с.
- Географічна енциклопедія України: В 3-х томах / Редкол. О.М. Маринич та ін. – К.: Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана, 1993.
- Геренчук К.И. Общее землеведение / К.И. Геренчук, В.А. Боков, И.Г. Черванев. – М.: Высшая школа, 1984.-256 с.
- Давидов Л.К. Общая гидрология / Л.К. Давидов. – Л.: Гидрометеиздат, 1973. –462 с.
- Дроздов О.А. Климатология / О.А. Дроздов. – Л.: Гидрометеиздат, 1989. – 568 с.
- Коротун І.М. Основи загального землезнавства / І.М. Коротун. – Рівне, РДТУ, 2016. – 310 с.
- Коротун І.М. Прикладна геоморфологія /І.М. Коротун. – Рівне: ДРВП, 1996. – 132 с.
- Костенко Н.П. Геоморфология / Н.П. Костенко. – М: МГУ, 1985. – 312 с.
- Милюков Ф.Н. Общее землеведение / Ф.Н. Милюков. – М.: Высшая школа, 1990. – с. 65-85.
- Олійник Я.Б. Загальне землезнавство / Я.Б. Олійник, Р.П. Федорищак, П.Г. Шищенко – К.: Знання-Прес, 2017. – 247 с.
- Федорищак Р.П. Загальне землезнавство: Навчальний посібник. / Р.П. Федорищак. - К.: Вища школа, 1995. - 223 с.
- Черваньов І.Г. Землезнавство: Підручник для університетів, / І.Г. Черваньов, М.В. Багров, В.О. Боков. – К.: Либідь, 2018.

**Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

_____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

ПРОГРАМА І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
вступного випробування із суспільної географії
для вступу на СВО «бакалавра»
за спеціальністю 242 «Туризм»

Голова предметної екзаменаційної комісії

Л. М. Кирилюк

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму вступного випробування із суспільної географії розроблено на основі чинної програми з географії для 6-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів, розробленої колективом авторів у 2012 р. зі змінами у 2015 р. і доповненнями 2019 р. Обсяг знань географічної номенклатури, термінів і понять визначається в межах діючої програми чинних підручників.

Мета вступного випробування із соціальної географії – оцінити ступінь підготовленості вступників до навчання за спеціальністю туризм, що включає:

- визначити рівень набутих знань і умінь;
- оцінити сформованість комплексного, просторового, соціально орієнтованого уявлення про Землю на основі краєзнавчого, регіонального та планетарного підходів;
- перевірити здатність застосовувати суспільно-географічні знання та набуті уміння для аналізу суспільних і господарських процесів, подій, явищ;
- встановити ступінь сформованості географічних компетенцій, географічної культури.

Програма включає всі розділи програмних курсів з географії, з яких виокремлено розділи «Загальні положення економічної та соціальної (суспільної) географії», куди винесено всі програмові терміни, поняття економічної і соціальної географії. В наступних розділах «Економічна і соціальна (суспільна) географія України» та «Соціальна і економічна (суспільна) географія регіонів і країн світу» головна увага акцентована на просторовому характері розміщення економічних і соціальних причин і наслідків їх формування і розвитку.

У програмі знайшли відображення наскрізні для шкільної географії змістові лінії, зазначені в Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти та наскрізні теми, передбачені Концепцією Нової української школи. Щодо завдань, які пов'язані з програмовими вимогами до знань номенклатури по усіх розділах географії та у випадках детальнішої конкретизації з окремих питань необхідно звертатись до шкільних програм та діючих підручників.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ (СУСПІЛЬНОЇ) ГЕОГРАФІЇ

Сучасна політична карта світу. Основні етапи формування політичної карти світу (на прикладі Європи, Азії, Африки, Америки). Типологія країн сучасного світу. Форми правління та адміністративно-територіального устрою. Сучасні тенденції міжнародних політичних відносин.

Природні ресурси і охорона оточуючого середовища. Поняття про природні умови і ресурси, їх класифікація за різними ознаками. Значення природних умов і ресурсів для розвитку та спеціалізації господарства країн і районів. Нові тенденції в ресурсоспоживанні світу. Поняття природно-ресурсного потенціалу території. Проблема ресурсозабезпечення в умовах НТР і охорона оточуючого середовища. Антропогенний вплив на природне середовище. Оцінка, освоєння, охорона і відтворення природних ресурсів. Мінеральні, земельні, кліматичні, водні, лісові, рекреаційні та бальнеологічні ресурси: запаси, регіони залягання, найбільші родовища та басейни.

Населення як центральна ланка в процесі суспільного відтворення. Теоретичні засади географії населення, теорії і концепції народонаселення. Динаміка, чисельність і відтворення населення світу; демографічний вибух і демографічна політика в країнах різних соціально-економічних типів. Національний (етнічний) склад населення світу. Економічна активність населення. Особливості зайнятості і використання трудових ресурсів у різних країнах світу. Розміщення населення і чинники, що його визначають. Загальні риси заселеності Землі, осередки високої концентрації населення. Сучасні міграційні процеси, класифікація міграцій, особливості міграційної політики різних країн світу. Географічні форми розселення, типи населених пунктів. Системи і мережі розселення. Історичні аспекти виникнення і розвитку міст, структура міських поселень. Класифікація і типізація міст за різними ознаками. Сучасні урбанізаційні процеси. Закономірності та регіональні відмінності протікання урбанізаційних процесів. Агломерації, конурбації, мегалополіси. Сільське розселення, класифікація сільських населених пунктів. Картографування населення.

Світове господарство. Етапи формування світового господарства. Найсуттєвіші риси та фактори розвитку світового господарства початку ХХІ ст. Особливості розвитку складових частин сучасного світового господарства: країн розвинутою ринковою економікою, нових індустріальних країн, найменш розвинутих країн, країн перехідної та централізовано-планової економіки.

Міжнародний поділ праці. Інтеграційні та дезінтеграційні процеси в сучасному світовому господарстві. Світове господарство в період НТР. Сутність і основні напрямки НТР. Поняття про науково-технічний прогрес і НТР; сутність НТР. Основні напрямки НТР. Зрушення в галузевій структурі в період НТР. Вплив НТР на розміщення продуктивних сил. НТР і навколишнє середовище.

Географія галузей світового господарства. Промисловість світу. Загальна характеристика. Зміни, що відбулися в галузевій та територіальній структурі промисловості в останні десятиріччя під впливом науково-технічного прогресу та інформаційної революції. Географія основних галузей промисловості світу: машинобудування, чорної та кольорової металургії,

паливно-енергетичної, хімічної, лісової, текстильної. Особливості розвитку та розміщення підприємств окремих галузей промисловості в країнах різного типу.

Світове сільське господарство. Природні передумови та соціально-економічні фактори розвитку сільського господарства світу. Сільське господарство і НТР. «Зелена революція» в країнах, що розвиваються. Основні географічні типи сільського господарства. Географія галузей рослинництва і тваринництва світу.

Світова транспортна система. Регіональні транспортні системи. Структура вантажо- і пасажирообігу. Географія основних видів транспорту. Найбільші порти світу.

Міжнародні економічні зв'язки. Основні форми. Світова торгівля: товарообіг, товарна структура, географічний розподіл. Міжнародні кредитно-фінансові відносини. Науково-технічні зв'язки. Надання міжнародних послуг. Глобальні проблеми людства. Сутність глобальних проблем людства. Найважливіші проблеми сучасності: відвернення світового ядерного конфлікту і припинення гонки озброєнь; енерго-сировинна; освоєння ресурсів Світового океану; продовольча; охорона оточуючого середовища; демографічна; подолання відсталості країн, що розвиваються.

2. ЕКОНОМІЧНА І СОЦІАЛЬНА ГЕОГРАФІЯ (СУСПІЛЬНА) УКРАЇНИ

Історія формування території держави. Сучасне географічне положення. Місце України в Європі та світі за економічним потенціалом та рівнем життя населення. Природно-ресурсний потенціал. Забезпеченість різними видами природних ресурсів. Розміщення основних басейнів та родовищ корисних копалин. Методи оцінки сумарного природно-ресурсного потенціалу України.

Населення України. Особливості демографічної ситуації. Географія найбільших національностей. Особливості розміщення населення. Типи населених пунктів. Регіональні відмінності в рівні урбанізованості.

Загальна характеристика господарства України. Сучасні особливості розвитку та структури господарства. Структурна перебудова економіки на ринкових засадах.

Промисловість України. Особливості пострадянського розвитку. Сучасна структура промисловості. Загальна характеристика розвитку і розміщення промисловості.

Структура паливно-енергетичного комплексу, місце і роль в економіці України. Основні райони вугле-, нафто-, газовидобутку. Розміщення найбільших електростанцій різного типу. Структура виробництва електроенергії. Проблема енегозабезпеченості.

Металургійний комплекс. Райони чорної металургії. Фактори, що зумовили їх розвиток, найбільші центри. Сировинна база, особливості розміщення підприємств кольорової металургії. Перспективи розвитку металургії України.

Машинобудівний комплекс. Принципи розміщення підприємств основних підгалузей – важкого, транспортного, сільськогосподарського, енергетичного та

електротехнічного машинобудування. Найбільші райони та вузли машинобудування, їх спеціалізація. Реформування галузі в сучасних умовах.

Структура комплексу хімічної індустрії. Сировинна база, географія головних підгалузей, основні райони розвитку та найбільші центри. Особливості сучасного розвитку хімічної індустрії.

Лісовиробничий комплекс. Лісове господарство. Головні підгалузі деревообробки: лісопиляння, виробництво деревоволокнистих і деревостружкових плит, фанери, будівельних конструкцій. Меблеве виробництво, головні центри, особливості сучасного розвитку. Целюлозно-паперова промисловість. Лісохімія та гідролізна промисловість.

Галузева структура, умови та чинники розвитку і розміщення підприємств будівельної індустрії. Найбільші центри. Структура соціального комплексу. Легка промисловість: особливості територіальні організації; найбільші центри. Характеристика основних підгалузей харчової промисловості. Галузі сфери послуг і їх значення для населення.

Агропромисловий комплекс. Значення в економіці країни. Сільське господарство – провідна ланка АПК. Структура сільськогосподарських угідь. Зернове господарство. Географія вирощування технічних культур. Овочівництво та баштанництво. Структура тваринництва, географія його провідних галузей. Сільськогосподарські зони України.

Транспортний комплекс України. Характеристика роботи основних видів транспорту України. Міжнародні транспортні коридори.

Зовнішньоекономічні зв'язки України. Товарна структура та географія зовнішньоекономічних зв'язків України. Інвестиційні процеси в Україні. Території зі спеціальним економічним статусом. Транскордонне співробітництво.

Економіко-географічне районування України. Історія та наукові основи економіко-географічного районування. Сучасна мережа економіко-географічних районів. Склад їх території, ЕГП, природно-ресурсний потенціал, провідні галузі промисловості та сільського господарства, найбільші економічні вузли та центри. Проблеми та перспективи розвитку районів.

3. ЕКОНОМІЧНА І СОЦІАЛЬНА (СУСПІЛЬНА) ГЕОГРАФІЯ РЕГІОНІВ ТА КРАЇН СВІТУ

Європа. Загальна характеристика країн Європи. Склад і економіко-географічне положення. Природно-ресурсні чинники. Демографічні чинники. Основні риси географії господарства. Внутрішні розбіжності. Північна Європа. Центральна Європа, в тому числі – Західна і Східна. Південна Європа. Економічно найрозвиненіші країни континенту – Німеччина, Франція, Італія, Великобританія. Країни Східної Європи – держави перехідного періоду економіки до ринкових відносин (Польща, Росія, Білорусь).

Азія. Територія і чисельність населення регіону. Економіко-географічне положення на торговельних шляхах із Європи в Індійський та Тихий океани. Різноманітність природних ресурсів. Населення. Демографічна ситуація, високий природний приріст, особливості розміщення населення і урбанізації. Господарство. Вузька спеціалізація господарства, експортна спрямованість, переважання сільського господарства і видобувної промисловості. Поділ на

субрегіони. Центральна і Східна, Південно-Західна, Південна, Південно-Східна Азія. Країна з найвищим рівнем економічного розвитку – Японія. Найбільші країни континенту – Китай та Індія. Країни Центральної Азії (Казахстан, Узбекистан, Туркменістан, Таджикистан, Киргизстан). Особливості розвитку та загальна характеристика країн Перської затоки.

Африка. Загальна характеристика Африки як регіону, в групі країн, що розвиваються. Формування сучасної політичної карти Африки в ході національно-визвольної боротьби її народів і розпаду колоніальної системи. Різноманітність природних умов і ресурсів на материку. Головні особливості населення континенту. Африка як регіон концентрації економічно найвідсталіших країн, як найменш індустріалізований регіон в світі. Провідне значення видобувних галузей. Аграрний характер економіки більшості африканських країн. Субрегіони континенту: Північна, Західна, Центральна, Східна і Південна Африка. ПАР – єдина африканська республіка, яка належить до групи високорозвинених держав.

Америка. Загальна характеристика країн континенту. Північна Америка. Держави, що розташовані в Північній Америці, їх економіко-географічна характеристика. США – головна країна світового господарства. Різноманітність природно-ресурсних факторів. Особливості формування населення. Соціально-економічні фактори розвитку господарства. Високий рівень концентрації капіталу і виробництва. Галузева і територіальна структура промисловості, сільського господарства, транспорту. Зовнішньоекономічні зв'язки. Економіко-географічна характеристика основних економічних районів. Економіко-географічна характеристика Канади. Особливості розвитку та структура економіки. Провідні галузі промисловості та сільського господарства. Особливості зовнішньоекономічних зв'язків.

Латинська Америка. Своєрідність Латинської Америки в групі країн, що розвиваються. Сучасна політична карта. Природно-ресурсні чинники. Господарство. Характер і ступінь територіальної концентрації господарства. Субрегіони: Мексика, Центральна Америка, Вест-Індія, Андійські країни, країни Північного Сходу Південної Америки, Бразилія, Ла-Платські країни.

Австралія і Океанія. Загальна економіко-географічна характеристика. Географічне положення, історія заселення, природно-ресурсний потенціал і населення Австралії. Особливості господарського розвитку країни. Основні галузі промисловості та сільського господарства. Зовнішньоекономічні зв'язки.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ, УМІНЬ ТА НАВИЧОК ВСТУПНИКА

Кожний екзаменаційний білет містить три теоретичних питання, правильна відповідь на які оцінюється у 200 балів.

190-200 балів виставляється вступнику, який правильно, всебічно і глибоко висвітлив усі теоретичні питання білета та вмів на високому рівні поєднувати географічну теорію з практичною діяльністю.

180-189 балів виставляється вступнику, який правильно, всебічно і глибоко висвітлив усі теоретичні питання білета, але допустив якусь неточність. Вміє поєднувати географічну теорію з практичною діяльністю.

170-179 балів виставляється вступнику, який правильно висвітлив усі теоретичні питання білета, але допустив при відповіді допустив незначні неточності. Вступник опанував навчальний теоретичний матеріал і може використовувати його у практичній діяльності.

160-169 балів виставляється вступнику, що переважно правильно висвітлив усі теоретичні питання, навів приклади, але припустив незначні помилки. Відповідь на поставлені питання показує, що вступник знає навчальний теоретичний матеріал.

150-159 балів виставляється вступнику, що показав поверхові, не глибокі знання, допустив низку несуттєвих помилок, але орієнтується у всіх теоретичних питаннях і на географічній карті.

140-149 балів виставляється вступнику, що не відповів на одне питання білету або допустив істотні помилки при відповіді.

130-139 балів виставляється вступнику, що не відповів на одне питання білету та допустив істотні помилки при відповіді.

120-129 балів виставляється вступнику, що не відповів на два питання білету або допустив грубі помилки при відповіді.

110-119 балів виставляється вступнику, що з грубими помилками відповів лише на одне питання екзаменаційного білету.

100-109 балів виставляється вступнику, що в повному обсязі не знає відповіді на жодне з питань білету.

ЛІТЕРАТУРА

Під час підготовки до тестування з географії рекомендується використовувати підручники, що мають гриф Міністерства освіти і науки України:

Дітчук І.Л., Заставецька О.В. Ткач Д.В. Географія України: навч. посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2016. – 168 с.

Заставний Ф.Д. Економічна і соціальна географія України: Підруч. для 9 кл. – К.: Форум, 2005. – 239 с.

Кобернік С.Г., Скуратович О.Я. Географія материків і океанів: Для 7 кл. загальноосвіт. навч. закладів. – К.: Навчальна книга, 2005. – 319 с.

Корнєєв В.П., Герасимчук В.М., Пічугін Б.В. Географія материків і океанів: Підруч. для 7 кл. – К.: Освіта, 2017. – 256 с.

Масляк П.О., Шищенко П.Г. Географія України: підруч. для 8–9 кл. серед. шк. К.: Зодіак–ЕКО, 2004 – 432 с.

Пестушко В.Ю., Сасихов В.О., Уварова Г.Є. Географія материків і океанів: Підруч. Для 7 кл. серед. шк. – К.: Абрис. – 376 с.

Скуратович О.Я., Круглик Л.І., Коваленко Р.Р. Загальна географія: Підруч. для 6 кл. – К.: Зодіак–ЕКО, 2017. – 319 с.

Топузов О.М., Тищенко Л.В. Економічна і соціальна географія світу: Підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закладів. – К.: Зодіак–ЕКО, 2005. – 208 с.

Чернов Б. В. Фізична географія України, підр. для 8 кл. – К.: Освіта, 2002. – 254 с.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Загальна характеристика Всесвіту. Еволюція Всесвіту. Наша Галактика. Сонячна система.
2. Сучасне зледеніння Землі, його розміри і розташування. Умови виникнення і розвитку льодовиків.
3. Льодовики. Живлення льодовиків і їх будова. Рух льодовиків. Типи льодовиків.

Затверджено на засіданні кафедри географії

Протокол №10 від 10 березня 2021 року

Голова фахової атестаційної комісії

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 2

1. Планети Сонячної системи. Закони руху планет. Гіпотези про походження Сонячної системи.
2. Зміст понять «рельєф», «форми рельєфу». Планетарні мега-, макро-, мезо-, мікроформи рельєфу.
3. Випаровування і випаровуваність. Атмосферне зволоження. Коефіцієнт зволоження.

Затверджено на засіданні кафедри географії

Протокол №10 від 10 березня 2021 року

Голова фахової атестаційної комісії

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 3

1. Внутрішня будова Землі, склад, маса, густина, температура.
2. Поняття «план місцевості», «географічна карта», «топографічна карта», «азимут». Картографічні проекції та спотворення.
3. Поняття «атмосфера», її склад та будова.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 4

1. Осьове і орбітальне обертання Землі і їх наслідки.
2. Внутрішня будова Землі. Поняття «земна кора», «літосфера», «літосферна плита», «тектонічні структури».
3. Поняття «гідросфера» та її основні частини. Кругообіг води у природі. Великий і малий кругообіг. Значення кругообігу для географічної оболонки.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 5

1. Земля як планета. Космічний вплив на Землю.
2. Морфоскульптура. Класифікація морфоскульптури суходолу за провідним рельєфоутворюючим процесом.
3. Основні фактори і закономірності горизонтальної і вертикальної диференціації географічної оболонки. Ярусність.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 6

1. Гравітаційне і геомагнітне поля Землі, їх характеристика та значення для планетарних процесів.
2. Формування рельєфу під впливом екзогенних процесів. Денудація.
3. Світовий океан та його частини: океани, моря, затоки, протоки. Суходіл в океані.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 7

1. Зміна пір року. Тропіки і полярні кола.
2. Елементи градусної сітки. Легенда карт. Види масштабу.
3. Сонячна радіація та її розподіл в атмосфері й на земній поверхні. Теплові пояси та їх межі.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 8

1. Класифікація карт. Топографічні карти та їх практичне використання.
2. Температура земної поверхні та повітря, її зміни з висотою і розподіл залежно від кута падіння сонячних променів.
3. Багаторічна мерзлота.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 9

1. Визначення напрямків географічних координат об'єктів, абсолютної та відносної висоти місцевості, глибини морів і океанів.
2. Атмосферний тиск його вимірювання. Зміна тиску з висотою, баричний ступінь.
3. Географічна оболонка, визначення поняття, її межі.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 10

1. Будова та типи земної кори, породи та мінерали що її складають.
2. Причини зміни тиску. Основні пояси атмосферного тиску Землі.
3. Рух води в Світовому океані. Морські течії.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 11

1. Геологічне літочислення, геологічний вік, геохронологічна таблиця.
2. Поняття «клімат». Кліматичні пояси та області. Кліматична карта.
3. Властивості вод Світового океану та причини її неоднорідності. Водні маси.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 12

1. Внутрішні процеси в літосфері. Рухи літосферних плит. Походження материків і океанів.
2. Вплив клімату та погоди на господарську діяльність.
3. Ґрунти, їх властивості та відмінності.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 13

1. Способи вимірювання відстаней на різних географічних і топографічних картах.
2. Загальна циркуляція атмосфери.
3. Тепловий режим Світового океану. Лід в океанах і морях.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 14

1. Види географічних карт. Значення карт у житті людини.
2. Флювіальний рельєф.
3. Вода в атмосфері. Вологість повітря. Хмари.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 15

1. Основні риси земної поверхні, її вертикальна неоднорідність.
2. Формування рельєфу під впливом ендегенних процесів. Поняття про геотектуру.
3. Залежність клімату від широти місцевості, морських течій, близькості до морів, рельєфу, антропогенного впливу.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 16

1. Сучасні уявлення про літосферу, її будову та історію формування.
2. Планетарні закономірності розподілу атмосферного зволоження.
3. Води суходолу. Річка та її частини. Елементи річкової долини. Річкові басейни.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 17

1. Вулкани та землетруси, райони їх поширення.
2. Атмосферні опади. Закономірності розподілу атмосферних опадів на Земній кулі.
3. Рослинність і тваринний світ суходолу і океану.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 18

1. Внутрішні і зовнішні сили, що змінюють земну поверхню.
2. Циклони й антициклони.
3. Живлення та режим річок. Раціональне використання річок.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 19

1. Корисні копалини їх класифікація за походженням.
2. Погода, добові та сезонні коливання її метеорологічних елементів. Спостереження за погодою та її прогнозування.
3. Вплив біосфери на інші оболонки. Вплив людини на біосферу. Охорона біосфери.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 20

1. Поняття про сили, що створюють морфоструктуру і морфоскульптуру.
2. Підземні води. Класифікація підземних вод за умовами залягання. Підземні водоносні горизонти. Артезіанські басейни.
3. Вчення Вернадського про біосферу. Ноосфера.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 21

1. Особливості зображення земної поверхні на малюнку, плані, карті, глобусі, аерофотознімку та космічному знімку.
2. Рельєф суходолу. Морфоструктура, основні типи гірської та рівнинної морфоструктури.
3. Постійні вітри. Сезонні та місцеві вітри.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 22

1. Основні елементи планетарного рельєфу: материки і западини океанів.
2. Взаємодія атмосфери з іншими оболонками Землі.
3. Озера, їх походження. Болота.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 23

1. Місце загального землезнавства у фізичній географії. Розділи загального землезнавства. Взаємозв'язок з іншими науками та значення.
2. Атмосферні опади та їх утворення. Розподіл опадів на поверхні земної кулі.
3. Поняття «біосфера», її складові та межі. Поняття про біогеоценози й екосистеми.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року*

Голова фахової атестаційної комісії

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 24

1. Розвиток уявлень про фігуру Землі: куля, сфероїд, геоїд. Географічне значення фігури і розмірів Землі.
2. Рельєф дна Світового океану. Основні геотектури дна океану.
3. Повітряні маси. Теплі і холодні, морські і континентальні повітряні маси. Трансформація повітряних мас. Атмосферні фронти.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 25

1. Рельєф берегів.
2. Мінеральні, енергетичні і біологічні ресурси Світового океану.
3. Загальні закономірності будови і розвитку географічної оболонки: єдність і цілісність, кругообіг речовини і енергії, ритмічність, полярна асиметрія.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування/додаткове вступне випробування
із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» на основі «молодшого спеціаліста»
за спеціальністю 103 Науки про Землю та 014 Середня освіта (географія)*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 26

1. Орієнтування на місцевості за місцевими ознаками.
2. Карстовий рельєф.
3. Вплив людського суспільства на географічне середовище в різні етапи розвитку суспільства.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування із «Суспільної географії»
для вступу на СВО «бакалавра за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Сучасна політична карта світу. Основні етапи формування політичної карти світу. Типологія країн сучасного світу. Форми правління та адміністративно-територіального устрою.
2. Паливно-енергетичний комплекс України: структура, місце і роль в економіці України. Основні райони вугле-, нафто-, газовидобутку.
3. Азія: територія і чисельність населення регіону. Економіко-географічне положення, різноманітність природних ресурсів.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування із «Суспільної географії»
для вступу на СВО «бакалавра за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 2

1. Населення світу: теоретичні засади географії населення, теорії і концепції народонаселення, динаміка, чисельність і відтворення населення світу.
2. Історія формування території України. Сучасне географічне положення. Місце України в Європі та світі за економічним потенціалом та рівнем життя населення.
3. Економіко-географічна характеристика Канади. Особливості розвитку та структура економіки. Провідні галузі промисловості та сільського господарства. Особливості зовнішньоекономічних зв'язків.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування із «Суспільної географії»
для вступу на СВО «бакалавра за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 3

1. Поняття про природні умови і ресурси, їх класифікація за різними ознаками. Значення природних умов і ресурсів для розвитку та спеціалізації господарства країн і районів. Нові тенденції в ресурсоспоживанні світу.
2. Транспортний комплекс України. Характеристика роботи основних видів транспорту України. Міжнародні транспортні коридори.
3. Загальна характеристика країн Європи. Склад і економіко-географічне положення. Природно-ресурсні чинники і демографічні чинники. Основні риси географії господарства. Внутрішні розбіжності.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування із «Суспільної географії»
для вступу на СВО «бакалавра за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 4

1. Світова транспортна система. Регіональні транспортні системи. Структура вантажо- і пасажирообігу. Географія основних видів транспорту. Найбільші порти світу.
2. Природно-ресурсний потенціал України. Забезпеченість різними видами природних ресурсів. Розміщення основних басейнів та родовищ корисних копалин.
3. Економіко-географічна характеристика Німеччини.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування із «Суспільної географії»
для вступу на СВО «бакалавра за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 5

1. Світове господарство. Етапи формування світового господарства. Найсуттєвіші риси та фактори розвитку світового господарства початку ХХІ ст.
2. Металургійний комплекс України. Райони чорної металургії. Фактори, що зумовили їх розвиток, найбільші центри.
3. Господарство країн Азії. Вузька спеціалізація господарства, експортна спрямованість, переважання сільського господарства і видобувної промисловості. Поділ на субрегіони.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування із «Суспільної географії»
для вступу на СВО «бакалавра за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 6

1. Національний (етнічний) склад населення світу. Економічна активність населення. Особливості зайнятості та використання трудових ресурсів у різних країнах світу.
2. Населення України. Особливості демографічної ситуації. Географія найбільших національностей.
3. Особливості розвитку та загальна характеристика країн Перської затоки.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування із «Суспільної географії»
для вступу на СВО «бакалавра за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 7

1. Міжнародні економічні зв'язки. Основні форми. Світова торгівля: товарообіг, товарна структура, географічний розподіл. Міжнародні кредитно-фінансові відносини. Науково-технічні зв'язки. Надання міжнародних послуг.
2. Загальна характеристика господарства України. Сучасні особливості розвитку та структури господарства. Структурна перебудова економіки на ринкових засадах.
3. Економіко-географічна характеристика Франції.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування із «Суспільної географії»
для вступу на СВО «бакалавра за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 8

1. Поняття природно-ресурсного потенціалу території. Проблема ресурсозабезпечення в умовах НТР і охорона оточуючого середовища.
2. Особливості розміщення населення України. Типи населених пунктів. Регіональні відмінності в рівні урбанізованості.
3. Економіко-географічна характеристика країн Північної Європи.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування із «Суспільної географії»
для вступу на СВО «бакалавра за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 9

1. Міжнародний поділ праці. Інтеграційні та дезінтеграційні процеси в сучасному світовому господарстві. Світове господарство в період НТР.
2. Промисловість України. Особливості пострадянського розвитку. Сучасна структура промисловості. Загальна характеристика розвитку і розміщення промисловості.
3. Латинська Америка: сучасна політична карта, природно-ресурсні чинники, господарство, субрегіони.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування із «Суспільної географії»
для вступу на СВО «бакалавра за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 10

1. Мінеральні, земельні, кліматичні, водні, лісові, рекреаційні та бальнеологічні ресурси світу: запаси, регіони залягання, найбільші родовища та басейни.
2. Розміщення найбільших електростанцій різного типу в Україні. Структура виробництва електроенергії. Проблема енегозабезпеченості.
3. Економіко-географічна характеристика країн Центральної Європи

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року*

Голова фахової атестаційної комісії

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування із «Суспільної географії»
для вступу на СВО «бакалавра за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 11

1. Географія основних галузей промисловості світу: машинобудування, чорної та кольорової металургії, паливно-енергетичної, хімічної, лісової, текстильної. Особливості розвитку та розміщення підприємств окремих галузей промисловості в країнах різного типу.
2. Легка промисловість України: особливості територіальні організації; найбільші центри.
3. Економіко-географічна характеристика Італії.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування із «Суспільної географії»
для вступу на СВО «бакалавра за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 12

1. Розміщення населення і чинники, що його визначають. Загальні риси заселеності Землі, осередки високої концентрації населення. Сучасні міграційні процеси, класифікація міграцій, особливості міграційної політики різних країн світу.
2. Кольорова металургія України: сировинна база, особливості розміщення підприємств кольорової металургії, перспективи розвитку.
3. Загальна економіко-географічна характеристика країн Африки.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування із «Суспільної географії»
для вступу на СВО «бакалавра за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 13

1. Географічні форми розселення, типи населених пунктів. Системи і мережі розселення. Класифікація і типізація міст за різними ознаками. Сучасні урбанізаційні процеси. Агломерації, конурбації, мегалополіси. Сільське розселення. Картографування населення.
2. Хімічна індустрія України: структура, сировинна база, географія головних підгалузей, основні райони розвитку та найбільші центри.
3. Економіко-географічна характеристика Російської Федерації.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування із «Суспільної географії»
для вступу на СВО «бакалавра за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 14

1. Особливості розвитку складових частин сучасного світового господарства: країн з розвинутою ринковою економікою, нових індустріальних країн, найменш розвинутих країн, країн перехідної та централізовано-планової економіки.
2. Машинобудівний комплекс України: принципи розміщення підприємств основних підгалузей, найбільші райони та вузли машинобудування, їх спеціалізація. Реформування галузі в сучасних умовах.
3. Економіко-географічна характеристика Японії.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування із «Суспільної географії»
для вступу на СВО «бакалавра за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 15

1. Загальна характеристика промисловості світу. Вплив науково-технічного прогресу та інформаційної революції на галузеву і територіальну структуру світової індустрії.
2. Галузева структура, умови та чинники розвитку і розміщення підприємств будівельної індустрії України. Найбільші центри.
3. Економіко-географічна характеристика Великобританії.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування із «Суспільної географії»
для вступу на СВО «бакалавра за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 16

1. Сутність і основні напрямки НТР. Поняття про науково-технічний прогрес і НТР; сутність НТР. Основні напрямки НТР. Зрушення в галузевій структурі в період НТР. Вплив НТР на розміщення продуктивних сил. НТР і навколишнє середовище.
2. Характеристика основних підгалузей харчової промисловості України. Галузі сфери послуг і їх значення для населення.
3. Економіко-географічна характеристика республіки Китай.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування із «Суспільної географії»
для вступу на СВО «бакалавра за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 17

1. Глобальні проблеми людства.
2. Зовнішньоекономічні зв'язки України. Товарна структура та географія зовнішньоекономічних зв'язків України. Інвестиційні процеси в Україні. Території зі спеціальним економічним статусом. Транскордонне співробітництво.
3. США – головна країна світового господарства. Галузева і територіальна структура промисловості, сільського господарства, транспорту. Зовнішньоекономічні зв'язки.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування із «Суспільної географії»
для вступу на СВО «бакалавра за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 18

1. Демографічна проблема людства, демографічний вибух і демографічна політика в країнах різних соціально-економічних типів.
2. Економіко-географічне районування України. Історія та наукові основи економіко-географічного районування. Сучасна мережа економіко-географічних районів.
3. Загальна економіко-географічна характеристика Австралії і Океанії.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування із «Суспільної географії»
для вступу на СВО «бакалавра за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 19

1. Світове сільське господарство. Природні передумови та соціально-економічні фактори розвитку сільського господарства світу. Сільське господарство і НТР. Географія галузей рослинництва і тваринництва світу.
2. Лісовиробничий комплекс України. Лісове господарство. Головні підгалузі деревообробки. Меблеве виробництво, головні центри, особливості сучасного розвитку. Целюлозно-паперова промисловість і лісохімія.
3. Економіко-географічна характеристика однієї з країн Латинської Америки.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Вступне випробування із «Суспільної географії»
для вступу на СВО «бакалавра за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 20

1. Відвернення світового ядерного конфлікту і припинення гонки озброєнь як одна з найважливіших проблем сучасності.
2. Агропромисловий комплекс України. Значення в економіці країни. Сільське господарство: структура угідь, зернове господарство, географія вирощування технічних культур. Овочівництво та баштанництво. Структура тваринництва, географія його провідних галузей. Сільськогосподарські зони України.
3. Економіко-географічна характеристика однієї з країн Африки.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

**Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

_____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

ПРОГРАМА І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
додаткового вступного випробування з *географії*
для вступу на СВО «бакалавр»
за спеціальністю 242 «Туризм»

Голова фахової атестаційної комісії

Л.М. Кирилюк

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму додаткового вступного випробування із географії розроблено на основі чинної програми з географії для 6-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів, розробленої колективом авторів у 2012 р. зі змінами у 2015 р. і доповненнями 2019 р. Обсяг знань географічної номенклатури, термінів і понять визначається в межах діючої програми чинних підручників.

Мета додаткового вступного випробування із географії – оцінити ступінь підготовленості вступників до навчання за спеціальністю туризм, що включає:

- визначити рівень набутих знань і умінь;
- оцінити сформованість комплексного, просторового, соціально орієнтованого уявлення про Землю на основі краєзнавчого, регіонального та планетарного підходів;
- перевірити здатність застосовувати суспільно-географічні знання та набуті уміння для аналізу природних, суспільних і господарських процесів, подій, явищ;
- встановити ступінь сформованості географічних компетенцій, географічної культури.

Програма включає всі розділи програмних курсів з географії відповідно стандартного та академічного рівнів. Окремі теми розділу «Загальна географія», а саме «Географічні дослідження» включає розширене питання дослідження території України.

Тема «Способи зображення Землі» доповнена картографічним знаннями і уміннями за темами 8 класу. Тема «Атмосфера і клімат» включає питання, які за змістом є логічним продовження вивчення її в географічних курсах «Географії материків і океанів» та «Фізичної географії України». Питання екологічних проблем окремих материків слід розглядати в темі «Глобальні проблеми людства» в складі переліку екологічних проблем. Особливої уваги в програмі заслуговує розділ «Загальні положення економічної та соціальної географії» в. який винесено всі програмові терміни, поняття економічної і соціальної географії. В наступних розділах «Економічна і соціальна географія України та соціальна і економічна географія світу» головна увага акцентована на просторовому характері розміщення економічних і соціальних причин і наслідків їх формування і розвитку. По завданнях, що пов'язані з програмовими вимогами до знань номенклатури по усіх розділах географії та у випадках детальнішої конкретизації з окремих питань необхідно звертатись до шкільних програм та діючих підручників.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. ЗАГАЛЬНИЙ ГЕОГРАФІЧНИЙ ОГЛЯД ЗЕМНОЇ КУЛІ

Географія як наука, розвиток географічних досліджень. Об'єкт та предмет вивчення географії. Місце географічних дисциплін у системі наук. Джерела географічних знань. Методи географічних досліджень. Розвиток уявлень про форму, розміри та рухи Землі. Найвизначніші географічні відкриття, видатні мандрівники. Географічні дослідження світу та України в різні історичні епохи. Вітчизняні вчені географи. Сучасні географічні дослідження та їх значення.

Способи зображення Землі. Зображення земної поверхні на малюнку, плані, карті, глобусі, аерофотознімку та космічному знімку. Поняття «план місцевості», «географічна карта», «топографічна карта», «азимут». Картографічні проекції та спотворення. Елементи градусної сітки. Легенда карт. Види масштабу. Класифікація карт. Топографічні карти та їх практичне використання. Визначення напрямків географічних координат об'єктів, абсолютної та відносної висоти місцевості, глибини морів і океанів. Способи вимірювання відстаней на різних географічних і топографічних картах. Орієнтування на місцевості за місцевими ознаками. Значення карт у житті людини.

Літосфера та рельєф. Внутрішня будова Землі. Поняття «земна кора», «літосфера», «літосферна плита», «тектонічні структури», будова та типи земної кори, породи та мінерали що її складають. Геологічне літочислення, геологічний вік, геохронологічна таблиця. Внутрішні процеси в літосфері. Рухи літосферних плит Походження материків і океанів. Вулкани та землетруси, райони їх поширення. Зовнішні сили, що змінюють земну поверхню. Корисні копалини їх класифікація за походженням Основні форми земної поверхні: гори, рівнини. Рельєф дна Світового океану. Значення рельєфу в господарській діяльності людини та вплив діяльності людини на рельєф.

Атмосфера та клімат. Поняття «атмосфера», її склад та будова, значення. Сонячна радіація та її розподіл в атмосфері й на земній поверхні. Теплові пояси та їх межі (тропіки і полярні кола). Температура земної поверхні та повітря, її зміни з висотою і розподіл залежно від кута падіння сонячних променів. Атмосферний тиск його вимірювання. Основні пояси атмосферного тиску Землі. Загальна циркуляція атмосфери. Постійні вітри. Циклони й антициклони. Сезонні та місцеві вітри. Вода в атмосфері. Вологість повітря. Хмари. Атмосферні опади та їх утворення. Розподіл опадів на поверхні земної кулі. Повітряні маси й атмосферні фронти. Поняття «клімат». Кліматичні пояси та області. Кліматична карта Залежність клімату від широти місцевості, морських течій, близькості до морів, рельєфу, антропогенного впливу. Погода, добові та сезонні коливання її метеорологічних елементів. Спостереження за погодою та її прогнозування. Вплив клімату та погоди на господарську діяльність.

Гідросфера. Поняття «гідросфера» та її основні частини. Світовий океан та його частини: океани, моря, затоки, протоки. Суходіл в океані. Властивості вод Світового океану та причини її неоднорідності. Водні маси. Рух води в

Світовому океані. Морські течії. Води суходолу. Річка та її частини. Елементи річкової долини. Річкові басейни. Живлення та режим річок. Озера, їх походження. Болота. Льодовики, багаторічна мерзлота. Підземні води. Джерела. Штучні водойми. Використання Світового океану та вод суходолу в господарській діяльності людини.

Біосфера. Поняття «біосфера», її складові та межі. Ґрунти, їхні властивості та відмінності. Рослинність суходолу і океану. Тваринний світ суходолу і океану. Вплив біосфери на інші оболонки. Вплив людини на біосферу. Охорона біосфери.

Географічна оболонка Загальні закономірності природи Землі. Поняття «географічна оболонка». Загальні закономірності географічної оболонки: цілісність, кругообіг речовин та енергії, ритмічність, комплексність. Зональні та азональні природні комплекси. Зміна природних комплексів під впливом господарської діяльності людини.

2. ГЕОГРАФІЯ МАТЕРИКІВ І ОКЕАНІВ

Предмет вивчення географії материків та океанів. Значення та завдання курсу «Географія материків і океанів». Поняття «материк» і «частина світу». Основні географічні закономірності розвитку природи Землі: закономірності формування рельєфу, клімату, географічних поясів та природних зон. Формування зональних та азональних природних комплексів на материках.

Океани: Тихий океан, Атлантичний океан, Індійський океан, Північний Льодовитий океан. План характеристики природного комплексу океану. Особливості фізико-географічного положення океанів. Історичні відомості про освоєння та дослідження різних частин Світового океану. Геологічна будова та рельєф дна океанів. Характерні риси клімату. Властивості водних мас та океанічні течії. Своєрідність органічного світу океанів. Природні ресурси океанів та їх використання. Проблема забруднення океанічних вод.

Африка. План географічної характеристики материка. Особливості фізико-географічного положення. Основні елементи берегової лінії. Дослідження та освоєння. Геологічна будова. Основні форми рельєфу материка. Корисні копалини та закономірності їх розміщення на материку. Загальні особливості клімату. Кліматичні пояси і типи клімату. Води суходолу: головні річкові системи, озера, басейни підземних вод, їх гідрологічні особливості. Природні зони та закономірності їх розміщення. Особливості ґрунтового, рослинного покриву та тваринного світу. Найбільші національні парки. Населення.

Австралія. Своєрідність географічного положення материка. Історія відкриття і дослідження. Форми рельєфу та корисні копалини Австралії. Загальні особливості клімату. Кліматичні пояси та типи клімату Австралії. Води суходолу. Природні зони. Своєрідність і унікальність органічного світу материка. Населення, його склад та розміщення.

Південна Америка. Особливості фізико-географічного положення. Дослідження і освоєння материка. Геологічна будова. Основні форми рельєфу. Закономірності поширення родовищ корисних копалин. Своєрідність клімату материка. Кліматичні пояси і області. Вплив клімату на формування і розподіл

вод суходолу. Найбільші річки та озера. Природні зони. Ґрунти, рослинний покрив та тваринний світ. Висотна поясність в Андах. Зміна природних комплексів людиною. Походження та формування сучасного населення, його расовий склад та розміщення.

Антарктида. Своєрідність географічного положення материка. Відкриття Антарктиди та сучасні наукові дослідження материка. Міжнародне співробітництво у дослідженні природних умов і природних ресурсів. Українська дослідна станція «Академік Вернадський». Географічна будова та рельєф поверхні. Кліматичні умови. Рослинний і тваринний світ. Природні ресурси та їх охорона.

Північна Америка. Фізико-географічне положення материка. Історія відкриття та освоєння Північної Америки. Геологічна будова та основні форми рельєфу материка. Роль давнього зледеніння у формуванні сучасного рельєфу. Корисні копалини, закономірності їх поширення. Кліматичні пояси і типи клімату. Води суходолу. Основні річкові системи. Найбільші озера, їх походження. Особливості розміщення природних зон. Ґрунти, рослинний покрив і тваринний світ. Висотна поясність Кордильєр. Природоохоронні території. Найвідоміші національні парки. Особливості заселення Північної Америки. Населення, його расовий і етнічний склад.

Євразія. Фізико-географічне положення материка. Особливості берегової лінії Євразії. Історія відкриття і дослідження окремих територій материка. Геологічна будова. Давні материкові зледеніння. Сейсмічно активні області. Основні форми рельєфу материка. Найбільші рівнини і гори. Корисні копалини, закономірності їх походження. Особливості формування клімату, кліматичні пояси і типи клімату. Внутрішні води. Найбільші річки та озера. Багаторічна мерзлота. Сучасне зледеніння. Природні зони. Особливості їх розміщення на території материка. Ґрунти, рослинний покрив і тваринний світ природних зон. Висотна поясність у горах материка. Зміна природи людиною. Населення. Расовий та етнічний склад. Розміщення населення на материку.

Земля – наш спільний дім. Взаємодія людини і природи. Природні ресурси материків і океанів, їх класифікація. Зміна взаємозв'язків між компонентами природи під впливом господарської діяльності людини. Порушення рівноваги в природних комплексах материків та океанів. Проблема забруднення навколишнього середовища. Види забруднення, основні джерела їх надходження. Природоохоронні території. Міжнародні організації з охорони природи.

3. ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ

Географічне положення, формування території України. Загальні відомості про Україну. Формування території, сучасні розміри, адміністративно-територіальний поділ. Географічне положення, кордони, розташування території України стосовно годинних поясів. Місце України на політичній та економічній карті світу. Господарська оцінка економіко-географічного положення.

Рельєф, тектонічна, геологічна будова, мінеральні ресурси. Основні риси рельєфу: низовини, височини, гори. Тектонічні структури, їх будова та рухи. Особливості геологічної будови території України. Геоморфологічна

будова. Чинники виникнення несприятливих геологічних і геоморфологічних процесів та шляхи запобігання їм. Мінерально-сировинні ресурси та їх класифікація. Закономірності поширення, характеристика та господарська оцінка паливних, рудних і нерудних корисних копалин.

Кліматичні умови та ресурси. Основні кліматотвірні чинники. Загальні риси клімату. Типи повітряних мас. Розподіл температури повітря і опадів на території України. Основні кліматичні показники. Сезонні особливості клімату. Причини виникнення і наслідки дії небезпечних метеорологічних явищ на території країни, їх поширення. Кліматичні ресурси. Метеоспостереження, прогнози погоди.

Внутрішні води та водні ресурси. Загальні гідрологічні особливості території України. Поверхневі води, особливості їх формування і розподілу. Основні річкові басейни. Канали. Болота, їх типи і поширення. Озера і водосховища. Підземні води. Несприятливі гідрологічні явища і заходи запобігання їм. Водні ресурси України, шляхи їх раціонального використання і охорони.

Ґрунти, рослинний покрив, тваринний світ. Ґрунтовий покрив. Умови ґрунтоутворення, властивості, основні генетичні типи ґрунтів, закономірності їх поширення. Карта ґрунтів України. Господарське використання ґрунтів. Земельні ресурси України. Охорона земельних ресурсів. Різноманітність видового складу рослинності, закономірності поширення рослинності. Рослинні комплекси лісів, степів, луків. Рослинні ресурси, їх охорона і відтворення. Зелена книга України. Різноманітність видового складу тварин. Фауністичний склад лісів, степів, луків, боліт, водойм, Українських Карпат і Кримських гір. Тваринні ресурси, заходи з їх охорони і відтворення. Червона книга України.

Природно-територіальні комплекси. Умови розвитку й характерні риси природних комплексів. Взаємодія чинників і компонентів ПТК. Ландшафти та їх класифікація. Фізико-географічне районування України, його наукове і практичне значення. Природні комплекси. Рівнин. Мішані та широколистяні ліси. Лісостеп. Степ. Господарська характеристика природних зон, проблеми використання природних ресурсів й охорони природи. Гірські природні комплекси. Українські Карпати. Кримські гори. Природногосподарська характеристика гірських областей, проблеми використання ресурсів й охорони природи.

Природні комплекси морів. Чорне та Азовське моря. Природногосподарська характеристика морів. Проблеми використання ресурсів та охорони природи. Геоecологічна ситуація. Гecоecологічна ситуація. Основні забруднювачі навколишнього середовища. Вплив гecоecологічної ситуації на населення. Використання й охорона природних умов і ресурсів. Природоохоронні заходи. Законодавчі акти про природно-заповідний фонд. Категорії природно-заповідного фонду. Природоохоронні комплекси. Національна екологічна мережа. Моніторинг навколишнього середовища.

4. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЇ

Економічна та соціальна географія як наука. Предмет економічної та соціальної географії. Економічна та соціальна географія в системі географічних

наук. Зв'язок економічної та соціальної географії з іншими науками. Методи економіко-географічних досліджень.

Кількість, розміщення, статеві і вікова структури населення. Поняття «природний рух населення». Відтворення населення. Демографічні процеси і демографічна політика. Механічний рух (міграції) населення. Поняття «еміграція», «імміграція», «сальдо міграції». Внутрішні і зовнішні міграції. Міграційні процеси і міграційна політика держав. Статеві-віковий склад населення, його наслідки.

Система розселення населення. Міське і сільське населення. Типи населених пунктів. Урбанізація. Субурбанізація. Міські агломерації. Типи міст за розмірами та за функціями. Типи сільських поселень, особливості їх розміщення.

Трудові ресурси та зайнятість населення. Поняття «трудові ресурси», «економічно активне населення», «зайнятість населення», «безробіття».

Взаємодія суспільства і природи. Географічне середовище як сфера взаємодії суспільства і природи. Ресурсозабезпеченість. Природокористування: раціональне і нераціональне.

Загальна характеристика господарства. Поняття про господарство і національний господарський комплекс. Міжнародний географічний поділ праці (МГПП). Поняття «НТР» та її основні риси. Галузева структура господарства. Поняття «галузь» і «міжгалузовий комплекс». Форми суспільної організації виробництва. Інфраструктура, її види. Поняття про територіальну структуру господарства. Значення зовнішніх економічних зв'язків у господарстві країни.

Економічний потенціал. Показники соціально-економічного розвитку. Валовий національний продукт, національний дохід. Показники якості життя.

Промисловість. Промисловість як сфера матеріального виробництва. Галузева структура паливної промисловості. Сировинна база. Вугільна промисловість. Нафтова промисловість. Нафтопереробна промисловість. Газова промисловість. Електроенергетика як складова ПЕК. Основні типи електростанцій. Енергосистема. Альтернативні способи одержання енергії. Чорна металургія. Сировинна база. Чинники розміщення. Кольорова металургія. Склад і сировинна база. Чинники розміщення підприємств галузі. Роль машинобудування у господарстві держави. Структура галузі. Міжгалузові та внутрішньогалузові зв'язки. Чинники розміщення: наукоємні, трудомісткі і металомісткі галузі. Хімічна промисловість, її галузева структура. Природно-сировинна база хімічної промисловості і використання відходів. Структура та значення лісової та деревообробної промисловості, особливості її розміщення. Целюлозно-паперове і лісохімічне виробництво. Галузева структура промисловості будівельних матеріалів. Чинники розвитку і розміщення. Сировинна база. Галузева структура легкої промисловості. Чинники її розміщення. Галузевий склад харчової промисловості. Чинники розміщення галузей.

Сільське господарство. Значення сільського господарства в економіці держави. Галузева структура сільського господарства. Зв'язок сільського господарства з іншими галузями. Природно-географічні фактори розвитку сільського господарства. Сільськогосподарські угіддя, їх структура. Меліорація земель. Галузева структура і виробничі особливості рослинництва.

Тваринництво, його структура. Кормова база тваринництва.

Транспорт. Роль транспорту в розвитку господарства країни. Види транспорту. Залізничний транспорт. Автомобільний транспорт. Водний транспорт. Повітряний транспорт. Трубопровідний транспорт.

Соціальна сфера. Галузі соціальної сфери. Сфера послуг. Галузі виробництва товарів народного споживання їх значення.

5. ЕКОНОМІЧНА І СОЦІАЛЬНА ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ

Кількість, розміщення, статеві і вікова структури населення. Заселення території України. Кількість, розміщення, статеві і вікова структура населення. Територіальні чинники розміщення та густоти населення. Природні й економічні умови, які впливають на основні показники розміщення населення. Природний рух населення. Демографічна ситуація. Міграція населення, її види та причини. Українська діаспора та причини її виникнення.

Національний та етнічний склад населення. Національний склад населення. Етнографічні групи. Регіональні відмінності духовної культури населення (мова, релігії, звичаї).

Система розселення населення. Система розселення. Урбанізація та регіональні відмінності в її рівнях. Типи міських поселень. Функції міст і міські агломерації. Сільське розселення та його територіальні відмінності, соціальні проблеми

Трудові ресурси, зайнятість населення. Трудові ресурси. Зайнятість населення у сфері матеріального виробництва та невиробничій сфері. Проблеми зайнятості та її географічні аспекти.

Загальна характеристика господарства, економічний потенціал. Основні риси структури господарства. Сучасні проблеми розвитку та територіальної організації господарства. Розвиток ринкової інфраструктури в Україні.

Промисловість. Загальна характеристика розвитку та розміщення промисловості. Галузева структура, спеціалізація. Сучасні проблеми і перспективи розвитку та розміщення промисловості. Паливна промисловість. Структура, місце і роль у господарстві. Вугільна промисловість. Райони видобутку бурого і кам'яного вугілля. Проблеми і перспективи розвитку. Нафтова і газова промисловість. Основні райони нафто- і газовидобутку. Центри нафтопереробного виробництва. Торф'яна, горючесланцева промисловість. Електроенергетика, її структура, розвиток і розміщення основних типів електростанцій, ліній електропередач. Екологічні проблеми розвитку паливної промисловості та електроенергетики. Енергозбереження, альтернативні джерела енергії. Металургійна промисловість. Структура, місце і роль у господарстві. Чинники розвитку та розміщення. Сировинна база. Географія чорної металургії. Кольорова металургія. Основні галузі та їх розміщення. Проблеми й перспективи розвитку металургійної промисловості. Машинобудівна та металообробна промисловість. Значення, місце і роль у господарстві. Структура галузі і принципи розміщення окремих виробництв: важкого, сільськогосподарського, транспортного, електротехнічного та ін. Територіальна організація машинобудування. Проблеми і перспективи розвитку. Хімічна промисловість. Значення, місце і роль галузі. Сировинна

база. Галузева структура хімічної промисловості. Географія окремих виробництв хімічної промисловості. Проблеми і перспективи розвитку. Лісова промисловість. Структура і значення. Лісове господарство (лісозаготівля). Основні райони заготівлі лісу, проблеми відтворення і раціонального використання лісових ресурсів. Деревообробна промисловість. Целюлозно-паперове та лісохімічне виробництво. Географія виробництв лісової промисловості, проблеми і перспективи розвитку. Промисловість будівельних матеріалів. Структура і значення. Чинники розвитку і розміщення. Сировинна база. Географія цементного виробництва. Легка промисловість. Художні промисли. Структура, принципи розміщення. Географія текстильної (бавовняної, вовняної, лляної і шовкової), швейної та трикотажної, шкіряно-взуттєвої промисловості. Основні центри художніх промислів. Харчова промисловість. Галузева структура, особливості спеціалізації, принципи розміщення і географія. Проблеми і перспективи розвитку.

Сільське господарство. Роль, місце і значення сільського господарства. Земельний фонд. Меліорація земель. Рослинництво. Зернові культури. Вирощування технічних культур, картоплі й овочів. Садівництво, ягідництво і виноградарство. Тваринництво. Рибне господарство.

Соціальна сфера. Галузева структура, значення. Сфера послуг. Структура галузі. Рекреаційно-туристське господарство. Проблеми і перспективи розвитку галузі.

Транспорт і зовнішньоекономічні зв'язки України. Основні види транспорту, їх характеристика. Особливості розміщення. Географія перевезень. Залізнична мережа України. Автомобільний транспорт, найважливіші автомагістралі. Трубопровідний транспорт, транзитні шляхи транспортування нафти і газу. Водний транспорт, морські і річкові порти. Повітряний транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки України.

Характеристика економічних районів. Економіко-географічна характеристика (за типовим планом: економіко-географічне положення та його господарська оцінка: природні умови і ресурси; населення і трудові ресурси; особливості галузевої та регіональної структури господарства; промисловість та її структура; характеристика основних галузей сільського господарства; транспорт, основні його види та географія; зовнішньоекономічні зв'язки; регіональні відмінності). Географічний поділ праці й економічне районування. Донецький, Придніпровський, Північно-Східний, Столичний, Центральний, Причорноморський, Подільський, Північно-Західний, Карпатський райони (коротка економіко-географічна характеристика).

6. ЕКОНОМІЧНА І СОЦІАЛЬНА ГЕОГРАФІЯ СВІТУ

Сучасна політична карта світу. Етапи формування політичної карти світу. Типологія країн. Показники, що визначають рівень економічного розвитку країн. Форми правління й адміністративно-територіальний устрій країн. Сучасна політична карта Європи, Азії, Африки, Америки, Австралії й Океанії. Міжнародні організації.

Населення. Кількість населення світу та його динаміка. Етнічний (національний) склад населення. Найчисленніші народи і мовні сім'ї. Релігії

народів світу. Нерівномірність розміщення населення на Землі. Міське населення. Агломерації, мегалополіси. Процеси урбанізації Сільське населення світу Міграційні процеси. Трудові ресурси та зайнятість населення в різних сферах господарства країн та регіонів світу.

Географія світових природних ресурсів. Природні ресурси світу: мінеральні, водні, земельні, лісові, рекреаційні, Світового океану. Ресурсозабезпеченість і ресурсозбереження.

Світове господарство. Географія промисловості світу. Світова паливно-енергетична система. Географія вугільної, нафтової і газової промисловості. Електроенергетика світу. Чорна і кольорова металургія світу, основні райони розміщення металургійного виробництва. Машинобудування світу: географія основних галузей. Основні райони розміщення: хімічної, лісової і деревообробної, легкої, харчової промисловості. Географія сільського господарства. Особливості розвитку і розміщення галузей рослинництва і тваринництва. Географія транспорту. Розвиток та розміщення найважливіших видів транспорту: залізничного, автомобільного, водного, повітряного. Міжнародні економічні зв'язки. Основні форми економічного співробітництва. Міжнародний туризм та його різновиди.

Глобальні проблеми людства. Виникнення і суть глобальних проблем людства. Найважливіші проблеми сучасності: демографічна, екологічна, енергетична, продовольча, бідності, війни і миру, освоєння ресурсів Світового океану та шляхи їх розв'язання.

Економіко-географічна характеристика регіонів та країн світу. Економіко-географічна характеристика регіонів та окремих держав (за типовим планом: економіко-географічне положення та його господарська оцінка; природні умови і ресурси; населення і трудові ресурси; особливості галузевої та регіональної структури господарства; промисловість та її структура; характеристика основних галузей сільського господарства; транспорт, основні його види та географія; зовнішньоекономічні зв'язки; регіональні відмінності) Загальна характеристика країн Європи. Німеччина. Велика Британія. Франція. Італія. Польща. Білорусь. Росія. Загальна характеристика країн Азії. Японія. Китай. Індія. Країни Америки. США, Канада. Загальна характеристика країн Латинської Америки. Загальна характеристика країн Африки. Загальна характеристика Австралії та країн Океанії.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
знань абітурієнтів за результатами складання
додаткового вступного випробування із географії

Допускається Абітурієнт правильно, повно та аргументовано розкриває всі питання, демонструє вміння самостійно аналізувати теоретичний матеріал, досконало володіє географічною номенклатурою та термінологією, викладає матеріал чітко і логічно. Допускає несуттєві неточності або помилки, які істотно не впливають на розкриття суті питань білету.

Не допускається Абітурієнт не розкриває зміст питань із географії, не в змозі аналізувати і послідовно та логічно їх викласти, допускає численні і грубі помилки, не володіє географічною номенклатурою та термінологією.

ЛІТЕРАТУРА

Під час підготовки до співбесіди з географії рекомендується використовувати підручники, що мають гриф Міністерства освіти і науки України:

1. Скуратович О.Я., Круглик Л.І., Коваленко Р.Р. Загальна географія: Підруч. для 6 кл. – К.: Зодіак–ЕКО, 2015. – 319 с.
2. Пестушко В.Ю., Сасихов В.О., Уварова Г.Є. Географія материків і океанів: Підруч. Для 7 кл. серед. шк. – К: Абрис. – 376 с.
3. Кобернік С.Г., Скуратович О.Я. Географія материків і океанів: Для 7 кл. загальноосвіт. навч. закладів. – К.: Навчальна книга, 2017. – 319 с.
4. Корнєєв В.П., Герасимчук В.М., Пічугін Б.В. Географія материків і океанів: Підруч. для 7 кл. – К.: Освіта, 2003. – 256 с.
5. Масляк П.О., Шищенко П.Г. Географія України: підруч. для 8–9 кл. серед. шк. К.: Зодіак–ЕКО, 2004 – 432 с.
6. Чернов Б. В. Фізична географія України, підр. для 8 кл. – К.: Освіта, 2017. – 254 с.
7. Дітчук І.Л., Заставецька О.В. Ткач Д.В. Географія України: навч. посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2016. – 168 с.
8. Заставний Ф.Д. Економічна і соціальна географія України: Підруч. для 9 кл. – К.: Форум, 2005. – 239с.
9. Топузов О.М., Тищенко Л.В. Економічна і соціальна географія світу: Підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закладів. – К: Зодіак–ЕКО, 2005. – 208 с.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Додаткове вступне випробування із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Загальна характеристика Всесвіту. Еволюція Всесвіту. Наша Галактика. Сонячна система.
2. Сучасне зледеніння Землі, його розміри і розташування. Умови виникнення і розвитку льодовиків.
3. Льодовики. Живлення льодовиків і їх будова. Рух льодовиків. Типи льодовиків.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Додаткове вступне випробування із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 2

1. Планети Сонячної системи. Закони руху планет. Гіпотези про походження Сонячної системи.
2. Зміст понять «рельєф», «форми рельєфу». Планетарні мега-, макро-, мезо-, мікроформи рельєфу.
3. Випаровування і випаровуваність. Атмосферне зволоження. Коефіцієнт зволоження.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Додаткове вступне випробування із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 3

1. Внутрішня будова Землі, склад, маса, густина, температура.
2. Поняття «план місцевості», «географічна карта», «топографічна карта», «азимут». Картографічні проекції та спотворення.
3. Поняття «атмосфера», її склад та будова.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Додаткове вступне випробування із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 4

1. Осьове і орбітальне обертання Землі і їх наслідки.
2. Внутрішня будова Землі. Поняття «земна кора», «літосфера», «літосферна плита», «тектонічні структури».
3. Поняття «гідросфера» та її основні частини. Кругообіг води у природі. Великий і малий кругообіг. Значення кругообігу для географічної оболонки.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Додаткове вступне випробування із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 5

1. Земля як планета. Космічний вплив на Землю.
2. Морфоскульптура. Класифікація морфоскульптури суходолу за провідним рельєфоутворюючим процесом.
3. Основні фактори і закономірності горизонтальної і вертикальної диференціації географічної оболонки. Ярусність.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Додаткове вступне випробування із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 6

1. Гравітаційне і геомагнітне поля Землі, їх характеристика та значення для планетарних процесів.
2. Формування рельєфу під впливом екзогенних процесів. Денудація.
3. Світовий океан та його частини: океани, моря, затоки, протоки. Суходіл в океані.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Додаткове вступне випробування із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 7

1. Зміна пір року. Тропіки і полярні кола.
2. Елементи градусної сітки. Легенда карт. Види масштабу.
3. Сонячна радіація та її розподіл в атмосфері й на земній поверхні. Теплові пояси та їх межі.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Додаткове вступне випробування із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 8

1. Класифікація карт. Топографічні карти та їх практичне використання.
2. Температура земної поверхні та повітря, її зміни з висотою і розподіл залежно від кута падіння сонячних променів.
3. Багаторічна мерзлота.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Додаткове вступне випробування із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 9

1. Визначення напрямків географічних координат об'єктів, абсолютної та відносної висоти місцевості, глибини морів і океанів.
2. Атмосферний тиск його вимірювання. Зміна тиску з висотою, баричний ступінь.
3. Географічна оболонка, визначення поняття, її межі.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Додаткове вступне випробування із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 10

1. Будова та типи земної кори, породи та мінерали що її складають.
2. Причини зміни тиску. Основні пояси атмосферного тиску Землі.
3. Рух води в Світовому океані. Морські течії.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Додаткове вступне випробування із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 11

1. Геологічне літочислення, геологічний вік, геохронологічна таблиця.
2. Поняття «клімат». Кліматичні пояси та області. Кліматична карта.
3. Властивості вод Світового океану та причини її неоднорідності. Водні маси.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Додаткове вступне випробування із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 12

1. Внутрішні процеси в літосфері. Рухи літосферних плит. Походження материків і океанів.
2. Вплив клімату та погоди на господарську діяльність.
3. Ґрунти, їх властивості та відмінності.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н. І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Додаткове вступне випробування із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 13

1. Способи вимірювання відстаней на різних географічних і топографічних картах.
2. Загальна циркуляція атмосфери.
3. Тепловий режим Світового океану. Лід в океанах і морях.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Додаткове вступне випробування із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 14

1. Види географічних карт. Значення карт у житті людини.
2. Флювіальний рельєф.
3. Вода в атмосфері. Вологість повітря. Хмари.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Додаткове вступне випробування із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 15

1. Основні риси земної поверхні, її вертикальна неоднорідність.
2. Формування рельєфу під впливом ендегенних процесів. Поняття про геотектуру.
3. Залежність клімату від широти місцевості, морських течій, близькості до морів, рельєфу, антропогенного впливу.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №12 від 4 березня 2020 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Додаткове вступне випробування із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 16

1. Сучасні уявлення про літосферу, її будову та історію формування.
2. Планетарні закономірності розподілу атмосферного зволоження.
3. Води суходолу. Річка та її частини. Елементи річкової долини. Річкові басейни.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Додаткове вступне випробування із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 17

1. Вулкани та землетруси, райони їх поширення.
2. Атмосферні опади. Закономірності розподілу атмосферних опадів на Земній кулі.
3. Рослинність і тваринний світ суходолу і океану.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Додаткове вступне випробування із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 18

1. Внутрішні і зовнішні сили, що змінюють земну поверхню.
2. Циклони й антициклони.
3. Живлення та режим річок. Раціональне використання річок.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Додаткове вступне випробування із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 19

1. Корисні копалини їх класифікація за походженням.
2. Погода, добові та сезонні коливання її метеорологічних елементів. Спостереження за погодою та її прогнозування.
3. Вплив біосфери на інші оболонки. Вплив людини на біосферу. Охорона біосфери.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Додаткове вступне випробування із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 20

1. Поняття про сили, що створюють морфоструктуру і морфоскульптуру.
2. Підземні води. Класифікація підземних вод за умовами залягання. Підземні водоносні горизонти. Артезіанські басейни.
3. Вчення Вернадського про біосферу. Ноосфера.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Додаткове вступне випробування із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 21

1. Особливості зображення земної поверхні на малюнку, плані, карті, глобусі, аерофотознімку та космічному знімку.
2. Рельєф суходолу. Морфоструктура, основні типи гірської та рівнинної морфоструктури.
3. Постійні вітри. Сезонні та місцеві вітри.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Додаткове вступне випробування із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 22

1. Основні елементи планетарного рельєфу: материки і западини океанів.
2. Взаємодія атмосфери з іншими оболонками Землі.
3. Озера, їх походження. Болота.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Додаткове вступне випробування із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 23

1. Місце загального землезнавства у фізичній географії. Розділи загального землезнавства. Взаємозв'язок з іншими науками та значення.
2. Атмосферні опади та їх утворення. Розподіл опадів на поверхні земної кулі.
3. Поняття «біосфера», її складові та межі. Поняття про біогеоценози й екосистеми.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Додаткове вступне випробування із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 24

1. Розвиток уявлень про фігуру Землі: куля, сфероїд, геоїд. Географічне значення фігури і розмірів Землі.
2. Рельєф дна Світового океану. Основні геотектури дна океану.
3. Повітряні маси. Теплі і холодні, морські і континентальні повітряні маси. Трансформація повітряних мас. Атмосферні фронти.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Додаткове вступне випробування із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 25

1. Рельєф берегів.
2. Мінеральні, енергетичні і біологічні ресурси Світового океану.
3. Загальні закономірності будови і розвитку географічної оболонки: єдність і цілісність, кругооббіг речовини і енергії, ритмічність, полярна асиметрія.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2021 р.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

*Додаткове вступне випробування із «Географії»
для вступу на СВО «бакалавра» за спеціальністю 242 «Туризм»*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 26

1. Орієнтування на місцевості за місцевими ознаками.
2. Карстовий рельєф.
3. Вплив людського суспільства на географічне середовище в різні етапи розвитку суспільства.

*Затверджено на засіданні кафедри географії
Протокол №10 від 10 березня 2021 року
Голова фахової атестаційної комісії*

Л.М. Кирилюк